

Tilinpäätös vuodelta 2024

Maakuntahallitus 17.3.2025

Päijät-Hämeen liitto

The Regional Council of Päijät-Häme

Tekijätiedot

* 2025

ISBN

ISSN

Sisällysluettelo

1. Toimintakertomus	6
1.1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa.....	6
1.1.1. Maakuntajohtajan katsaus.....	6
1.1.2. Kuntayhtymän hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	10
1.1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	10
1.1.4. Olennaiset muutokset liiton toiminnassa ja taloudessa.....	13
1.1.5. Tilinpäätöksen vaikutus vuoden 2025 talousarvioon ja arvio todennäköisestä tulevastä kehityksestä	14
1.1.6. Henkilöstö	14
1.2. Selonteko liiton sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilasta.....	15
1.2.1. Talousarvion toteutuminen	15
1.2.2. Jäsenkuntien maksuosuudet.....	17
1.3. Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	18
1.3.1. Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut 2024	18
1.4. Toiminnan rahoitus.....	19
1.4.1. Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut 2024	19
1.5. Rahoitusasema ja sen muutokset	20
1.5.1. Tase ja sen tunnusluvut 2024	20
1.6. Päijät-Hämeen liiton kokonaistulot ja -menot 2024	22
1.7. Maakuntahallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	23
2. Tavoitteiden toteutuminen 2024	24
2.1. Luottamushenkilöhallinto	24
2.1.1. Maakuntavaltuusto	24
2.1.2. Maakuntahallitus	24
2.1.3. Tarkastuslautakunta	24
2.2. Varsinainen toiminta	25
2.2.1. Vastualueet	25
2.2.2. Strategiset linjaukset.....	26
2.2.3. Toiminnalliset tavoitteet	29
2.3. Talousarvion toteutumisvertailu	35
2.3.1. Luottamushenkilöhallinto 2024	35
2.3.2. Varsinainen toiminta 2024	36
2.3.3. Kuntayhteistyö ja projektit 2024.....	37

2.3.4. Pelastuslaitos 2024	38
2.3.5. Tuloslaskelma 2024	39
2.3.6. Rahoituslaskelma 2024	41
2.3.7. Tase 2024	42
3. Tilinpäätöslaskelmat	44
3.1. Tuloslaskelma 2024	44
3.2. Rahoituslaskelma 2024	46
3.3. Liiton tase	47
4. Tilinpäätöksen liitetiedot	50
4.1. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	51
4.1.1. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista	52
4.2. Tasetta koskevat liitetiedot	53
4.3. Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot	55
4.4. Henkilöstöä, tilintarkastajien palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot	56
4.4.1. Kuntayhtymän ja intressitahojen väliset olennaiset liiketoimet	57
4.4.2. Jäsenkuntien maksuosuudet	58
4.4.3. Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista 2024	60
5. Allekirjoitukset	61
Maakuntahallituksen ja maakuntajohtajan allekirjoitukset:	61
6. Muut liitteet	62
6.1. Maakuntavaltuuston kokoonpano	62
6.2. Maakuntahallituksen kokoonpano	64
6.3. Liiton henkilökunta vuonna 2024	66
6.3.1. Vakituinen henkilökunta 31.12.2024	66
6.3.2. Määräaikainen henkilökunta, hankkeet	67

**PÄIJÄT-HÄME 20250 +
on kestävän elämän, luovan
yhteisöllisyyden ja monipuolisten
mahdollisuuksien maakunta.**

1.1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1. Maakuntajohtajan katsaus

Vuoden 2024 tilinpäätöksen valmistuessa yleinen taloustilanne odottaa vielä parempia aikoja. Viime vuoden lopussa Suomen Pankki arvioi, että Suomen talouden toipuminen käynnistyy vuonna 2025 hitaasti ja sitä varjostaa epävarmuus maailmantalouden näkymistä. Inflaation odotetaan pysyvän lähivuosina hitaana ja julkinen talous säilyy alijäämäisenä.

Yrittäjien viimeisimmän kyselyn mukaan Pk-yritysten suhdanneodotukset ovat pysyneet lähes ennallaan viime syksystä. Valtakunnallisesti odotukset ovat hiukan paremmat kuin vuosi sitten. Madaltunut inflaatio ja korkojen lasku ovat tukeneet yritysten näkymiä. Päijät-Hämeessä suhdanneodotuksissa ei näy vielä muutosta, mutta kasvuhakuisuus on nousussa.

Viime syksynä Päijät-Hämeen liitto käynnisti kaksi rinnakkain etenevää prosessia. Ryhdyimme valmistelemaan uutta maakuntastrategiaa 2050, visiota tulevaisuuden Päijät-Hämeestä. Lisäksi käynnistimme Päijät-Hämeen 2060 maakuntakaavan laadinnan. Prosessit etenevät rinnakkain ja niihin osallistuu kaikki maakunnan keskeiset sidosryhmät ja toimijat.

Viime toimintakaudella liitto jatkoi maakunnallista ilmasto- ja kestävyystyötä, jota ohjaa Päijät-Hämeen vihreän siirtymän ohjelma. Lisäksi jatkettiin toimia maakunnan liikennejärjestelmäsunnittelun sekä liikunnan ja kulttuuritoiminnan edistämiseksi.

Voimassa olevan maakuntastrategian kaksi pääteemaa ovat vetovoima ja uudistuminen. Kestävyyden periaate läpäisee liiton kaiken toiminnan ja vihreän siirtymän ohjelma tarkentaa kestävyiden konkreettisia tavoitteita ja toimenpiteitä maakunnassa.

Vuonna 2024 edistystä tapahtui Päijät-Hämeen maakunnan vetovoimaisuuden lisäämisessä. Maakunta sijoittui kolmanneksi Suomen elinvoimapolitiikan vertailussa, mikä on osoitus onnistuneesta elinvoima- ja yhteistyöstä maakunnassa.

Maakunnan vetovoiman kasvu näkyi myös mm. uusien asukkaiden, yritysten ja vierailijoiden määrän lisääntymisenä. Maakunnan keskuskaupungin Lahden muuttovoitto jatkui vahvana, mikä kertoo alueen houkuttelevuudesta uusille asukkaille. Myös Lahden seudun elinkeino-yhtiö LADECin uusien sijoittumisasiakkaiden määrä jatkoi kasvuaan. Liiton hankerahoitus on tukenut LADECin klusteri- ja vetovoimatyötä.

Maakunnassa panostettiin viime vuonna myös asukkaiden hyvinvointiin ja palveluiden kehittämiseen. Tähän liittyivät erilaiset digi- ja elinkeinoelämän kehittämishankkeet.

Maakuntastrategia sekä älykkään erikoistumisen strategia ohjaavat kaikkien Suomen maakuntien kehittämistä sekä erityisesti alue- ja rakennepolitiikan ohjelman toimeenpanoa ja rahoituksen allokoitua alueella. EU:n aluepolitiikassa tämä ns. älykäs erikoistuminen tarkoittaa

alueiden innovaatio- ja tutkimustoiminnan kärkien määrittämistä. Päijät-Hämeessä nämä älykkään erikoistumisen alat ovat valmistus, ruoka ja juoma sekä sportti.

Valmistavan teollisuuden yritysten klusteritoiminta on Päijät-Hämeessä vahvaa. Maakunnan keskeiset klusterialat – sähköinen liikenne, Lahti Sports Hub, Päijät-Hämeen viljaklusteri, kiertotalous-, metsä- ja puuteollisuus, sekä Lahden seudun meriklusteri – kehittyvät ja laajentavat verkostojaan.

Eryteisesti Lahti GEM on vahvistanut Lahden sähköisen liikenteen klusteria yritysten, oppilaitosten ja kaupunkien yhteistyöalustana. Viime vuonna maakunnan yksi kärkiyrityksistä Kempower sai 10 miljoonan euron veturiyritysrahoituksen Business Finlandilta.

Viime toimintakaudella Päijät-Hämeessä valmisteltiin kasvipohjaisten ruokainnovaatioiden kumppanuutta, joka hyväksyttiin Euroopan komission älykkään erikoistumisen alustalle. Tämä avaa uusia mahdollisuuksia alueemme elintarvikealan kehitykselle ja kansainväliselle yhteistyölle, erinomaista ja jo pitkään jatkunutta viljaklusterityötä laajentaen.

Sportin kärkiryhmän yhteistyö laajeni myös viime toimintakaudella. Yhteistyö näiden toimijoiden välillä keskittyy vahvistamaan alueen urheiluosaamista ja -infrastruktuurin kehittämistarpeita. Kansainväliset hankkeet tukevat toimijoiden yhteistyötä ja kasvua.

Uudistumiskyky vaatii oikeaa asennetta muutoksen aikaansaamiseksi, hyvää ennakointia ja rohkeutta. Yksi keskeinen Päijät-Hämeen vahvuus liittyy nuoreen ja dynaamiseen yliopistoon, jota myös yliopistojen start-upiksi kutsutaan. LUT-yliopistokonsernin kasvutarina ja menestys hakevat vertaistaan. LUT-yliopistokonserni, ml. LAB ammattikorkeakoulu, yhdessä Salpaus ammattioppilaitoksen kanssa ovat kriittisiä tekijöitä maakuntamme kehityksen ja uusien osaajien kouluttamisen kannalta. Moderni opiskeluympäristö ja oppilaitosten hyvä ilmapiiri ovat omiaan vahvistamaan alueemme vetovoimaa. Päijät-Hämeen liitto on tehnyt jo pitkään hyvää yhteistyötä näiden oppilaitosten kanssa ja tätä arvokasta yhteistyötä jatkamme myös tulevaisuudessa.

Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan (TKI) saralla keskeisenä yhteistyöfoorumina toimii vuoden 2023 alussa perustettu ja säännöllisesti kokoontuva maakunnallinen TKI-työryhmä. Maakunnassa on myös panostettu TKI- ja innovaatiotoimintaan ja infran rakentamiseen, joista hyviä esimerkkejä ovat mm. elintarvikesektorin Food Pilot Plant sekä LUT-yliopiston ja Kempowerin sähköisen liikenteen tutkimuskeskus EMRC. Viime vuoden hanketoiminnasta mainittakoon Päijät-Hämeen älykkään erikoistumisen innovaatioekosysteemi -hanke, missä kehitettiin ja käynnistettiin maakunnan innovaatioekosysteemiä luoden lisäarvoa ja kilpailuetua alueen toimijoille, kuten yrityksille ja TKI-toimijoille.

Päijät-Hämeestä löytyy paljon yritteliäisyyttä ja osaamista. Kasvuhalukkaita yrityksiä on, mutta nii-tä tarvitaan vielä paljon enemmän, samoin TKI-panostuksia. Suurimpia haasteita ovat edelleen valtakunnan keskiarvoon verrattuna korkea työttömyys, ja alhainen tulo- ja koulutustaso. Lisäksi, kuten monella muullakin alueella Suomessa, syntyvyys ei pysy enää perässä kuolleiden määrään verrattuna ja työikäisen väestön määrä vähenee samalla kun väestö vanhenee. Elinvoimayhtälöä ei voi ratkaista ilman maahanmuuttoa.

Päijät-Hämeen liitto on viime vuosina paitsi tukenut laaja-alaisesti erilaisia kehityshankkeita niin panostanut myös kansainväliseen hanketoimintaan, minkä johdosta olemme laajentaneet kansainvälisiä verkostojamme sekä saaneet lisäpanoksia muutoin rajallisiin rahoitusresursseihin.

Viime toimintakaudella myös edunvalvontatyö jatkui vilkkaana. Syksyn kuntakierroksella kartoitettiin maakunnan kuntien ja kaupungin edunvalvontaprioriteetteja ja niiden pohjalta käynnistyi uuden edunvalvontasuunnitelman päivitys. Edunvalvonnan keskeiset tavoitteet liittyvät osaamistason nostamiseen ja TKI-panostusten kasvattamiseen, Päijät-Hämeen aseman vahvistamiseen elintarviketeollisuuden kansallisena veturina, Päijänteen kokonaisvaltaisempaan hyödyntämiseen, vihreän siirtymän ja sähköisen liikenteen edistämiseen sekä maakunnan saavutettavuuden kehittämiseen.

Maakunnan oman edunvalvontatyön lisäksi vaikuttamistyötä on tehty myös Etelä-Suomen maakuntien kesken, yhdessä etelän ja lännen maakuntien kanssa, kaikkien maakuntien yhteisvoimin, sekä myös alueellisissa verkostoissa kuten Euroopan alueiden komitea, CPMR ja BSSSC.

Myös EU-vaikuttamisen merkitys korostui viime toimintakaudella, erityisesti kun sekä uusi parlamentti että uusi komissio aloittivat toimintansa. Komissio tekee tänä vuonna ehdotuksen uudeksi monivuotiseksi rahoituskehikseksi. Tähän liittyvä alueiden vaikuttamistyö Brysselissä alkoi jo viime vuonna ja jatkuu tiiviinä myös tänä vuonna, keskittyen erityisesti koheesiopoliittikan tulevaisuuteen ja alueiden roolin vahvistamiseen.

Liitto panostaa toiminnallaan maakunnan nuoriin. Viime syksynä käynnistyi jälleen uusi Päijät-Hämeen vaikuttajakoulu 2024–2025. Vaikuttajakoulu on tarkoitettu päijäthämäläisille toisen asteen opiskelijoille, eli lukiolaisille ja ammattiin opiskeleville nuorille. Vaikuttajakoulussa tutustutaan poliittiseen päätöksentekoon ja yhteiskunnallisiin ajankohtaisasioihin. Lukuvuoden kestävässä koulutuksessa päästään verkostoitumaan, oppimaan sekä rakentamaan ensimmäisiä askelia yhteiskunnallisena vaikuttajana. Olemme saaneet erittäin positiivista palautetta vaikuttajakoulusta, mikä luonnollisesti motivoi myös jatkotyötä.

Kuntayhteistyön koordinaatiosta on muodostunut keskeinen osa Päijät-Hämeen liiton työtä. Yhteistyön tavoitteena on valmistautua ja vastata toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin ja sitä kautta tukea koko maakunnan elinvoimaa ja kilpailukykyä. Viime kaudella puhututtivat mm. TE-uudistus, kotouttaminen, valtiosuusuudistus, kuntien vesihuolto sekä varautuminen. Päijät-Hämeen liitto oli tiiviisti mukana näihin uudistuksiin liittyvässä valmistelutyössä.

Päijät-Häme on tehnyt osansa myös suurten aluehallintoon ja julkisen sektorin työnjakoon liittyvissä uudistuksissa. Hyvinvointialueen toinen toimintavuosi, kahdesta uudesta työllisyysalueesta sopiminen vuodelle 2025 ja aluehallintouudistuksen käynnistyminen leimasivat vuotta 2024. Alueelle laadittiin myös työllisyyden edistämishjelma.

Päijät-Hämeen liitto on lunastanut paikkansa maakunnan kehittäjänä ja kuntien edunvalvojana. Toimintaympäristön nopea muutosvauhti vaatii kykyä ennakoida ja uudistua. Jatkamme työtämme ennakkoluulottomasti, ratkaisuhakuisesti, positiivisella asenteella, ja luoden uusia kumppanuuksia.

Päijät-Hämeen liiton arvoja ovat tasa-arvo, avoimuus, luottamus, osallistaminen ja tietoon pohjautuva päätöksenteko. Näiden merkitys korostuu entisestään aikana, jolloin tekoäly sovelluksineen haastaa meitä kiihtyvällä vauhdilla. Vahvuuksiamme ovat ammattitaitoinen, innovatiivinen ja kannustava organisaatio, joka on sitoutunut tekemään töitä yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi, Päijät-Hämeen hyväksi.

Positiivisen kehityksen ylläpitäminen ja tavoitteiden saavuttaminen edellyttävät resursseja ja yhteistyötä. Yksi Päijät-Hämeen suurista vahvuuksista onkin avaintoimijoiden välinen hyvä yhteistyö. Sitä tarvitaan, jotta kykenemme vastaamaan toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin ja tukemaan koko maakunnan elinvoimaa ja kilpailukykyä. Kiitän osaltani sekä liiton kollegoja että kaikkia yhteistyökumppaneita maakunnan kehittämisen eteen tehdystä työstä.

Niina Pautola-Mol
maakuntajohtaja

1.1.2. Kuntayhtymän hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Päijät-Hämeen liitto on kuntayhtymä, jonka muodostavat 10 jäsenkuntaa: Asikkala, Hartola, Heino-la, Hollola, liitti Kärkölä, Lahti, Orimattila, Padasjoki ja Sysmä. Liitto on lakisääteinen ns. pakollinen kuntayhtymä, joka maankäyttö- ja rakennuslain mukaan hoitaa alueensa maakuntakaavoituksen ja alueiden kehittämislain mukaan vastaa alueensa yleisestä kehittämisestä.

Valtioneuvoston päätöksen (VM/2019/111) mukaisesti liitti siirtyi Päijät-Hämeen maakuntaan 1.1.2021.

Alueellisen pelastustoimen hallinto siirtyi liitolle vuoden 2004 alusta lukien. Liiton ylläpitämänä Pelastuslaitos vastasi pelastustoimilain 4 §:n mukaisten tehtävien hoitamisesta Päijät-Hämeen maakunnan alueella. Pelastuslaitos oli kirjanpidollisesti eriytetty liikelaitos, jonka tilinpäätöksen maa-kuntavaltuusto hyväksyi osana Päijät-Hämeen liiton tilinpäätöstä. Pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kokonaisuudessaan hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen. Laissa pelastustoimen järjestämisestä (613/2021) säädetään järjestämisvastuusta pelastustoimessa. Lain mukaan hyvinvointialue vastaa pelastustoimen järjestämisestä alueellaan. Liiton tulee tehdä loppuselvitys kuntayhtymäliikelaitoksen nettovarallisuudesta. Loppuselvityksen mukainen ylijäämä palautetaan jäsenkunnille ja alijäämä laskutetaan kunnilta.

Liiton toiminnan ohjausjärjestelmän tavoitteena on, että luottamuselimillä olisi todellinen mahdollisuus resursseja suuntaamalla ohjata liiton toimintaa ja sitä kautta maakunnan kehitystä kulloinkin haluamaansa suuntaan. Asteittain tarkentuvassa järjestelmässä maakuntavaltuusto päättää taloussuunnitelmassa ja -arviossa suurista linjauksista, joita maakuntahallitus tarkentaa työohjelmalla ja käyttösuunnitelma I:llä. Toimistossa käytännön toimintaa ohjaa työsuunnitelma ja käyttösuunnitelma II.

Tilivelvollinen toimielin on maakuntahallitus. Tilivelvollisiksi viranhaltijoiksi maakuntavaltuusto on todennut maakuntajohtajan, kehittämisjohtajan, hallintojohtajan ja aluesuunnittelujohtajan.

1.1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

”VM:n viimevuotisen taloudellisen katsauksen mukaan Suomen talous kääntyi taantumasta hienoiseen kasvuun alkuvuoden aikana, mutta vuositasolla bruttokansantuote (BKT) jää 0,3 prosenttia pienemmäksi vuonna 2024 kuin edellisvuonna. Eniten tuotantoa on heikentänyt rakentamisen merkittävä vähentyminen ja tänä vuonna myös yksityinen kulutus hieman laskee. Kasvua sen sijaan tulee ulkomaankaupasta. Vienti on kasvanut haastavasta ympäristöstä huolimatta. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku kääntävät sekä kulutuksen että investoinnit kasvuun ensi vuonna. Kasvua heikentävät kuitenkin julkisiin menoihin kohdistuvat säästöt ja verojen korotukset. Vuonna 2025 BKT kasvaa 1,6 prosenttia ja 1,5 prosenttia vuosina 2026 ja 2027.

Maailmantalouden näkymät ovat varovaisen positiiviset, mutta niitä varjostavat merkittävät riskit. Kasvu on säilynyt kohtuullisen vahvana huolimatta kauppapoliittisista jännitteistä ja geopoliittisista haasteista. Keskeinen uhka maailmantalouden kasvulle on Yhdysvaltojen tuleva kauppapolitiikka ja muiden maiden vastaus siihen.

Suomen viennin kasvu vauhdittuu, mutta odotettua hitaammin, sillä euroalueen vaimea talouskasvu jarruttaa erityisesti tavaraviennin kysyntää. Palveluiden viennin kasvu sen sijaan on jo nopeutunut. Viennin kasvusta huolimatta nettoviennin vaikutus talouskasvuun jää tulevina vuosina pieneksi, sillä myös tuonti kasvaa reippaasti investointien lisääntymisen myötä. Suomen vaihtotase onkin lievästi negatiivinen koko ennustejakson.

Inflaatio on hidastunut selvästi ja lähivuosina se pysyy maltillisena. Veronkorotukset, kuten arvonlisäveron ja tupakkaveron nousut, nostavat kuluttajahintoja ja hidastavat inflaation laskua. Näiden välillisten veromuutosten vaikutus inflaatioon on vuosina 2025–2027 kumulatiivisesti yli prosenttiyksikön. Tästä huolimatta inflaatio säilyy hitaana, ja se on keskimäärin 1,5 prosenttia vuosina 2024–2027.

Rakentamisen jyrkkä lasku näyttäisi pysähtyneen. Ensi vuodesta lähtien asuntorakentamisen odotetaan toipuvan, kun korkojen lasku piristää asuntomarkkinoita. Toipuminen kuitenkin kestää, sillä markkinoilla on edelleen paljon uusia asuntoja tarjolla. Muussa rakentamisessa nousu on nopeampaa. Sekä rakentamista että kone- ja laiteinvestointeja vauhdittavat osaltaan energiasiiirtymä ja siihen liittyvät hankkeet. Erityisesti ensi vuodelle odotetaan paljon uusia investointeja, kun myös puolustushankinnat kasvattavat investointien määrää huomattavasti. Myös tutkimus- ja tuotekehitysinvestoinnit sekä digitalisaatioon liittyvät panostukset ovat kasvussa, ja niiden kasvua tukevat myös julkisten panostusten kasvu ja verokannusteet.

Työmarkkinoiden käänne parempaan siirtyy vuoteen 2025, jolloin talouden elpyminen lisää työvoiman kysyntää. Vuonna 2024 työllisyys heikkenee erityisesti teollisuudessa ja rakentamisessa, ja työttömyysaste nousee lähes 8,5 prosenttiin. Vaikka osaavan työvoiman puute hillitsee irtisanomisia, avoimet työpaikat vähenevät ja työttömyys kasvaa laaja-alaisesti. Vuonna 2025 työmarkkinat alkavat elpyä, mutta työttömyyden lasku on hidasta.

Vuosina 2026–2027 työllisyys paranee talouden vahvistuessa, ja työllisyysaste kääntyy uudelleen nousuun. Kasvua tukevat hallituksen työvoiman tarjontaa lisäävät toimet ja lisääntynyt maahanmuutto. Työttömyysaste laskee hitaasti ja on vuonna 2027 noin 7,4 prosentissa, mikä on yhä hieman rakenteellisen työttömyyden tasoa korkeampi.

Julkisyhteisöjen rahoitusaliijäämä on vuonna 2024 4,2 prosenttia suhteessa -BKT:hen. Heikko talouden suhdanne heijastuu julkiseen talouteen monin tavoin, minkä lisäksi viime vuosien nopea inflaatio kasvattaa menoja tuntuvasti vielä tänä vuonna.

Tänä vuonna julkisyhteisöjen velkasuhde nousee yli 82 prosentin, josta se nousee 85 prosenttiin ensi vuonna. Alijäämien supistuminen ja ennustettu talouskasvu riittävät hidastamaan velkasuhteen kasvua ja vakiinnuttavat sen hetkellisesti vuosikymmenen vaihteessa. (VM Taloudellinen katsaus, Talvi 2024)”

”TEM:n alueellisen kehitysnäkymät syksyllä 2024 - raportin mukaan Päijät-Hämeen alueen keskeisiä vahvuuksia ja vetovoimatekijöitä ovat vahvat kärkialat, monipuolinen teollinen elinkeinorakenne, panostukset ympäristöosaamiseen, logistisesti hyvä sijainti ja LUT-yliopiston kehitys.

Viime vuosina maakunnan väkiluku on ollut hienoisessa laskussa alentuneen luonnollisen väestönkasvun ja tappiollisen maassamuuton vuoksi. Vaikka koko Päijät-Hämeen asukasluku

onkin pienentynyt, on keskuskaupunki Lahden väkiluku jatkanut lievää kasvua. Päijät-Hämeen väestörakenne on ikääntyvä ja eläkeikäisten osuus maakunnan väestöstä on hieman keskimääräistä suurempi.

Lappeenrannan teknillinen yliopisto muuttui virallisesti Lappeenrannan-Lahden yliopistoksi vuonna 2019. Viidessä vuodessa LUT-yliopisto on kasvanut 300 työntekijän ja 1 600 opiskelijan kansainväliseksi yksiköksi. Ensimmäiset LUT-yliopiston Lahden kampuksella opiskelleet tekniikan kandidaatit valmistuivat keväällä 2024. LUT-yliopiston haki keväällä uutta rakennus- ja yhdyskuntatekniikan koulutusvastuuta. Koulutus käynnistyy näillä näkymin syksyllä 2026. Yliopisto on rakentanut aktiivisesti TKI-ympäristöä yritysten kanssa. Lahden yliopistokampuksen kehittyminen luo alueella uutta merkittävää työllisyyden ja aluetalouden kasvupotentiaalia. Yliopisto tuo alueelle korkean tason tutkimustoimintaa ja koulutettua työvoimaa alueen elinkeinoelämän tarpeisiin. Maakunnan yritys- ja korkeakoulusektorin tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot ovat olleet hienoisessa kasvussa viime vuosina. Jatkossa yliopistokaupunkistatus voi vauhdittaa maan sisäistä muuttoliikettä ja houkuttaa alueelle aiempaa enemmän ulkomaalaisia tutkinto-opiskelijoita. TKI-panostusten odotetaan jäävän uudelle, aiempaa korkeammalle perustasolle.

Maakunnan tilanne on monilla aluetalouden mittareilla edelleen haastava. Perinteisen tehdasteollisuuden alueille ominaisesti maakunnassa näkyy korostuneesti elinkeinoelämän rakennemuutoksen, matalan koulutustason, väestön ikääntymisen sekä ylisukupolvisen syrjäytymisen vaikutukset. Bruttokansantuote asukasta kohden on Päijät-Hämeessä Suomen toiseksi alhaisin. Alueen työllisyysaste on pysytellyt sitkeästi hieman maan keskiarvoa matalammalla tasolla. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta on Päijät-Hämeessä maan viidenneksi korkein ja korkeampi kuin maassa keskimäärin ja keskuskaupunki Lahden työttömyysaste on ollut perinteisesti suurten kaupunkien korkeimpia.

Päijät-Hämeessä on monipuolinen elinkeinorakenne ja vientitoimintaa harjoittavia pieniä ja keskisuuria yrityksiä on paljon. Päijät-Häme on todellinen perheyrittäjien maakunta: perheyrittäjien osuus yritysten työpaikoista on Päijät-Hämeessä maan suurin ja osuus yrityksistä Manner-Suomen suurin. Teollisuus on perinteisesti muodostanut Päijät-Hämeen taloudellisen menestyksen kivijalan. Teollisten työpaikkojen osuus kaikista työpaikoista on Päijät-Hämeessä korkeampi kuin maassa keskimäärin. Rakennusalalla on maakunnassa hieman keskimääräistä enemmän työllisiä. Vastaavasti työllistävyys on koko maata vähäisempi informaatio- ja viestinnässä, ammatillisessa, tieteellisessä ja teknisessä toiminnassa, rahoitus- ja vakuutus- ja tukipalvelutoiminnassa sekä hallinto- ja tukipalvelutoiminnassa. Väkilukuunsa nähden Päijät-Hämeessä on hyvin vähän valtion työpaikkoja.

Kesä-heinäkuussa toteutetun Pk-yritysbarometrin Päijät-Hämeen alueraportin mukaan pk-yritysten suhdanneodotukset ovat parantuneet huomattavasti alkuvuodesta. Suunnanmuutosta puolsivat etenkin laskuun kääntynyt korkotaso ja inflaation hidastuminen. Päijät-Hämeen pk-yrittäjien arviot suhdannenäkymän, työllisyyden, liikevaihdon ja investointien arvon kehityksestä ovat silti yhä koko maan keskiarvoa hieman varovaisemmat. Samoin päijäthämäläisten pk-yritysten kasvuhakuisuus on yhä vaatimatonta ja yritysten maksuvaikeudet ovat yleistyneet.

Talouden taantuma ja heikentyneet suhdanneodotukset ovat kääntäneet työttömyyden kasvuun myös Päijät-Hämeessä. Työttömyyden kasvu on ollut alueella maltillisempaa kuin maassa keskimäärin, mutta lomautettujen määrä on kasvanut hieman keskivertoa enemmän. Vaikka lomautusten määrä näyttääkin jo ohittaneen huippunsa, on Päijät-Hämeen tilanne edelleen haastava. Alueen työllisyysaste lukeutuu maan alhaisimpiin ja maakunnan työttömyyden rakenne on vaikea; rakennetyöttömiä on paljon, ja suuri osa työnhakijoista tarvitsee tukea osaamisen ja työkyvyn kehittämiseen. (TEM, Alueelliset kehitysnäkymät syksyllä 2024)”

1.1.4. Olennaiset muutokset liiton toiminnassa ja taloudessa

Liiton toiminta ja talous on raamitettu maakuntavaltuuston hyväksymässä taloussuunnitelmassa ja talousarviossa. Liiton omien tehtävien osalta toiminta ja talous oli pääosin talousarvion mukaista. Kuntayhteistyö- ja projektien vastuualueella toimintakate oli arvioitua parempi. Tämä oli seurausta useiden hankkeiden arvioitua suuremmista flat rate -osuuksista ja maksatuksien jaksottamisesta. Varsinaisen toiminnan osalta toimintatuottoja kertyi oletettua enemmän ja henkilöstömenojen osalta jäätiin alle mitä talousarviossa oli arvioitu.

Pääsääntöisesti kaikki toiminta tapahtui läsnäolokokouksin, mutta osittain tapaamisia ja yksittäisiä kokouksia järjestettiin sähköisten välineiden avustuksella. Virkamatkoja tehdään matkustusohjeiden mukaisesti koti- ja ulkomaille.

Liiton tehtäväkentän luonteesta aiheutuen tavoitteet ovat määrärahan perusteluja, eivät juurikaan mitattavissa olevia sitovia tavoitteita. Käyttötaloussosassa maakuntavaltuusto on hyväksynyt sitovasti tehtäville toimintakulut ja toimintatuotot nettomääräisinä sekä tavoitteet määrärahan perusteluna.

Pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kokonaisuudessaan hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen. Laissa pelastustoimen järjestämisestä (613/2021) säädetään järjestämisvastuusta pelastustoimessa. Lain mukaan hyvinvointialue vastaa pelastustoimen järjestämisestä alueellaan.

Maakuntavaltuusto teki 2.12.2022 kokouksessaan Pelastuslaitos kuntayhtymäliikelaitoksen purkamispäätöksen. Lisäksi päätöksessä todettiin liitolle jäävät tase-erät ja velvollisuus tehdä loppuselvitys liikelaitoksen nettovarallisuudesta. Loppuselvityksen tekeminen on vielä kesken. Loppu-selvitys tehdään heti kun Asikkalan puolivakinaisen palokunnan varallaolokorvauskiista on ratkaistu.

Kirjanpitolautakunta (KILA) antoi 15.12.2023 lausunnon liikelaitokseen tai taseyksikköön kohdistu-vien sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen omaisuusjärjestelyjen kirjaamisesta. KILA:n ohjeiden mukaan kaluston ja lomapalkkavelan kirjaaminen kirjanpidossa aiheuttaa sen, että liiton peruspääoma muodostuu miinusmerkkiseksi. Maakuntavaltuuston tuli tehdä päätös, jossa peruspääoma korotetaan pelastuslaitoksen taseen kertyneistä ylijäämistä alkuperäiselle tasolle. Pelastuslaitoksella oli taseessa 1 656 587,58 euroa ylijäämää. Maakuntavaltuusto teki 8.3.2024 päätöksen, että liiton peruspääomaa korotetaan 1 177 619,16 euroa. Peruspääoma on korotuksen jälkeen 213 855,20 euroa.

Vuoden 2022 tilinpäätökseen on kirjattu pelastuslaitoksen palkkoihin liittyvä pakollinen varaus 1 623 465 euroa. Pakollista varausta purettiin viime tilikaudella 1 094 000 euroa.

Liiton työterveyden palveluntuottajaksi valittiin 12.2.2024 Mehiläinen Oy.

Liiton maksuvalmius oli edelleen hyvällä tasolla toimintavuonna.

1.1.5. Tilinpäätöksen vaikutus vuoden 2025 talousarvioon ja arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuoden 2025 talousarvion alijäämä on 31 222 euroa. Liiton toiminnan osalta vuoden 2025 alijäämä näyttää toteutuvan arvioidun mukaisesti. Talouden alijäämän toteutumiseen vaikuttaa kuitenkin myös yleisen taloudellisen tilanteet tuomat epävarmuustekijät. Ennusteiden mukaan yleinen hintojen nousu on n. 1,5 prosentin luokkaa vuonna 2025. Inflaatioon vaikuttavat kuitenkin monet tekijät, kuten globaalit taloudelliset olosuhteet, energiamarkkinat ja rahapolitiikan muutokset. Vaikka inflaation ennustetaan laskevan, tulevaisuuden epävarmuudet voivat johtaa sen uudelleen nousuun.

Pelastuslaitoksen osalta on kuitenkin huomioitava, että työtuomioistuimien on antanut välituomion kahden haasteen osalta Asikkalan puolivakinaisen palokunnan varallaolokorvauksia koskien. Käräjäoikeudessa vireillä olevassa riita-asiassa on kantajana 12 sivutoimisessa työsuhteessa toiminutta palomiestä. Käräjäoikeus antaa lopullisen päätöksen maaliskuussa 2025. Käräjäoikeuden käsittelyn jälkeen liitto tekee loppuselvityksen pelastuslaitoksen nettovarallisuudesta.

1.1.6. Henkilöstö

Liiton vakinaisen henkilökunnan määrä on 19 henkilöä ja määräaikaisissa työsuhteissa oli vuoden lopussa 13 henkilöä. Palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma tilikaudella oli 2 242 157 euroa (liiton osuus 2 237 627 euroa ja pelastuslaitoksen osuus 4 530 euroa).

Liitossa on ns. matriisiorganisaatio, jossa liiton tehtäväkenttä on jaettu neljään vastuualueeseen. Kullekin vastuualueelle on nimetty vetäjä, joka vastaa vastuualueelle kuuluvien tehtävien toteuttamisesta sekä tehtäväalueen hallinnollisista tehtävistä.

Toimintavuodelta on laadittu henkilöstötilinpäätös, joka saatetaan maakuntavaltuuston tietoon tilinpäätöksen tausta-aineistona.

Toimiston henkilökunta on esitetty toimintakertomuksen liitteenä.

1.2. Selonteko liiton sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilasta

Maakuntahallitus toteaa, että liiton toiminnan luonne huomioon ottaen sisäinen valvonta ja riskienhallinta maakunnan liitossa on järjestetty asianmukaisella ja riittävällä tavalla.

Maakuntahallitus perustaa kantansa seuraaviin seikkoihin:

Liiton lakisääteiset tehtävät on suoritettu ao. lakeja ja säädöksiä noudattaen. Liiton säännöt ja ohjeet ovat pääosin ajan tasalla.

Sisäisen valvonnan osalta ei ole havaittu puutteita kuluneella tilikaudella.

Johtoryhmän jäsenet ovat tehtäväalueensa osalta raportoineet maakuntajohtajalle sisäisen valvontansa järjestämisestä. Maakuntajohtaja on raportoinut helmikuun maakuntahallituksen kokouksessa liiton sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta todettiin riittävällä tavalla järjestetyksi.

Tavoitteiden, varojen käytön ja toiminnan tuloksellisuuden toteutumisen seuranta esitetään pääsääntöisesti toimintakertomuksessa ja talousarvion toteutusvertailussa.

Osana riskienhallintaa liiton vakuutukset ovat ajan tasalla ja riittävän kattavat. Liitto käytti vuonna 2024 vahinkojen varalta vakuutusmaksuihin 9 143 euroa.

Pätevää henkilöstöä on ollut riittävästi saatavilla. Henkilöiden koulutusta on tuettu työaikajärjestelyillä.

Tietoturvariskien varalta liitolla on henkilökuntaa varten maakuntahallituksen kirjallinen ohjeistus. Liitolla on ajantasaiset palomuurit ja virustorjunnat.

Liiton sopimusten voimassaoloa ja sopimusehtoja seurataan. Eriytinen huomio sopimusehtoihin kohdistuu maksettaessa sopimukseen perustuvia laskuja.

Liitolla ei ole päätoimista sisäistä tarkastajaa vaan tehtävä on hoidettu sisäisin tehtäväjärjestelyin. Sisäisen tarkastuksen laajuus on suhteutettu liiton toiminnan laajuuteen ja sen pääpaino on ollut EU-varojen hallinnoinnin ja maksatusten tarkastuksessa. EU-hankkeissa tehdään hanke- ja toteuttajakohtainen riskiarviointi jokaisen rahoitettavan hankkeen osalta.

1.2.1. Talousarvion toteutuminen

Maakuntavaltuuston hyväksymän talousarvion mukaiset toimintatuotot olivat 3 405 419 euroa ja toimintakulut 3 477 879 euroa eli toimintakate oli 72 460 euroa alijäämäinen. Rahoitustuottojen ja -kulujen sekä poistojen jälkeen talousarvio oli 72 260 euroa alijäämäinen.

Toimintatuottoja kertyi 3 563 869 euroa (liiton osuus 3 480 637 euroa ja pelastuslaitoksen osuus 83 232 euroa) eli 158 450 euroa arvioitua enemmän. Toimintakulut olivat yhteensä 3 464 272 euroa (liiton osuus 3 410 229 euroa ja pelastuslaitoksen osuus 54 043 euroa), joten kuluja toteutui

13 067 euroa arvioitua vähemmän. Rahoitustuotot olivat 26 432 euroa (liiton osuus 4 811 euroa ja Pelastuslaitoksen osuus 21 621 euroa) ja rahoituskulut 396 euroa.

Näin ollen ylijäämää muodostui 125 634 euroa, mikä on 197 894 euroa arvioitua enemmän (liiton osuus 74 823 euroa ja pelastuslaitoksen osuus 50 811 euroa). Liitolla on aikaisemmilta vuosilta ylijäämää 1 195 293 euroa (liiton osuus 913 637 euroa ja pelastuslaitoksen osuus 281 656 euroa).

Em. lukuihin sisältyy projektien osuutta 1 076 121 euroa. Näistä suurimmat ovat LOTTI-projekti 105 022 euroa, Lahden yliopistokampus 100 000 euroa, Päijät-Hämeen kulttuuriverkkohanke 94 154 euroa, Päijät-Hämeen kuntien ilmastointisuunnitelmat 89 809 euroa, Päijät-Häme – Suomen liikkuvien maakunta -hanke 79 193 euroa, ÄES Inno -hanke 70 950 euroa, Canemure-hanke 64 268 euroa ja ChangeKnow-hanke 43 691 euroa. Projektien ja kuntayhteistyön tehtäväalueen toimintakate oli -59 647 euroa.

Pelastuslaitoksen tuottoja oli 83 232 euroa ja kuluja 54 043 euroa.

Maakuntavaltuusto on hyväksyessään talousarvion antanut maakuntahallitukselle oikeuden ottaa liiton hallinnoitavaksi talousarviovuonna mahdollisesti käynnistyviä projekteja, joita ei ole huomioitu talousarviossa ja joiden rahoitukseen ei käytetä jäsenkuntien maksuosuuksia.

Merkittävimmät poikkeamat talousarvioon

Luottamushenkilöhallinto

Luottamushenkilöhallinnon tuotot talousarviossa olivat 155 000 euroa ja toteutuma 155 000 euroa eli toteutumisaste oli 100 %. Tuottopuoli muodostuu jäsenkuntien maksuosuuksista ja EU:n teknisestä tuesta.

Luottamushenkilöhallinnon kulut talousarviossa olivat 155 000 euroa ja toteutuma 141 191 euroa eli käyttöaste oli 91,1 %. Palvelujen ostot alittuivat 4 377 euroa ja lisäksi muut toimintakulut alittuivat 10 883 euroa.

Varsinainen toiminta

Varsinaisen toiminnan tuotot talousarviossa olivat 2 279 592 euroa ja toteutuma 2 309 163 euroa eli toteutumisaste oli 101,3 %. Pääosa tuotoista muodostui jäsenkuntien maksuosuuksista 2 239 592 euroa, AKKE teknisestä tuesta 32 210 euroa ja AKKE-rahoituksesta 10 095 euroa.

Varsinaisen toiminnan kulut talousarviossa olivat 2 246 000 euroa ja toteutuma 2 192 917 euroa eli käyttöaste oli 97,6 %. Henkilöstökulut alittuivat 48 275 euroa ja palveluiden ostoihin varattu määräraha 5 412 euroa. Aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittyivät 3 455 euroa.

Kuntayhteistyö ja projektit

Kuntayhteistyön ja projektien tuotot talousarviossa olivat 970 827 euroa ja toteutuma 1 016 474 euroa eli toteutumisaste oli 104,7 %.

Kuntayhteistyön ja projektien kulut talousarviossa olivat 1 076 879 euroa ja toteutuma 1 076 121 euroa eli toteutumisaste oli 99,9 %.

Pelastuslaitos

Pelastuslaitoksen tuotot olivat 83 232 euroa ja kulut 54 043 euroa.

Rahoitustuotot ja –kulut

Rahoitustuottoja kertyi 26 432 euroa. (liiton osuus 4 811 euroa ja pelastuslaitoksen osuus 21 621 euroa)

Rahoituskulut olivat 396 euroa.

1.2.2. Jäsenkuntien maksuosuudet

Jäsenkunnilta kerättiin maksuosuuksina se määrä, joka talousarvion mukaan muiden tulojen lisäksi tarvitaan menojen suorittamiseen. Näin ollen talousarviossa vahvistettu maksuosuus on liiton lopullista tuloa, joka ei mahdollista jälkikäteisperintää eikä palautusta.

Jäsenkunnilta kerättiin maksuosuuksia 2 389 592 euroa. Maksuosuuksia kerättiin kolme prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna.

Jäsenkuntien keskinäinen maksuvelvollisuus määräytyy asukaslukujen suhteessa. Jäsenkuntien maksuosuudet on esitetty tilinpäätöksen liitetietona.

1.3. Tilikauden tuloksen muodostuminen

1.3.1. Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut 2024

(sisältää pelastuslaitoksen)

TULOSLASKELMA	2024	2023
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	3 564	3 146
Toimintakulut	-3 464	-3 314
Toimintakate	100	-168
Rahoitustuotot ja -kulut	26	21
Korkotuotot	22	14
Muut rahoitustuotot	5	6
Vuosikate	126	-147
Tilikauden tulos	126	-147
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	126	-147
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Toimintatuotot / Toimintakulut %	102,9	94,9

Taulukko 1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut (sisältää Pelastuslaitoksen)

1.4. Toiminnan rahoitus

1.4.1. Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut 2024

(sisältää Pelastuslaitoksen)

RAHOITUSLASKELMA	2024	2023
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	126	-147
Tulorahoituksen korjauserät	-1 094	0
Investointien rahavirta		
Investointimenot	0	0
Rahoitusosuudet investointeihin	0	0
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutusvoitot	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-969	-147
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos	-206	919
Korottomien velkojen muutos	-124	-1 497
Rahoituksen rahavirta	-331	-578
Rahavarojen muutos	-1 299	-724
Rahavarat 31.12.	1 421	2 720
Rahavarat 1.1.	2 720	3 445
	-1 299	-724
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-612	597
Kassan riittävyys, pv	121	300

Taulukko 2 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut (sisältää Pelastuslaitoksen)

1.5. Rahoitusasema ja sen muutokset

1.5.1. Tase ja sen tunnusluvut 2024

(sisältää Pelastuslaitoksen)

VASTAAVAA	2024 1 000 €	2023 1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	524	524
I Aineettomat hyödykkeet	0	0
II Aineelliset hyödykkeet	0	0
Koneet ja kalusto	0	0
Ennakkomaksut ja keskener.hank.	0	0
III Sijoitukset	524	524
Osakkeet ja osuudet	524	524
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 074	2 298
Valtion toimeksiannot	1 074	2 298
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 079	3 172
II Saamiset	658	451
Lyhytaikaiset saamiset	658	451
Myyntisaamiset	42	118
Muut saamiset	616	320
Siirtosaamiset	0	13
III Rahoitusomaisuusarvopaperit	0	608
Sijoitukset raham.instrumentteihin	0	545
Joukkovelkakirjasaamiset	0	63
IV Rahat ja pankkisaamiset	1 421	2 112
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 677	5 994

Taulukko 3 Tase Vastaavaa (sisältää Pelastuslaitoksen)

VASTATTAVAA	2024	2023
	1 000 €	1 000 €
A OMA PÄÄOMA	1 535	1 409
I Peruspääoma	214	214
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	1 195	1 342
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	126	-147
C PAKOLLISET VARAUKSET	529	1 623
Muut pakolliset varaukset	529	1 623
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 074	2 298
Valtion toimeksiannot	1 074	2 298
E VIERAS PÄÄOMA	539	663
II Lyhytaikainen	539	663
Ostovelat	77	102
Muut velat	49	46
Siirtovelat	412	514
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 677	5 994

Taulukko 4 Tase Vastattavaa (sisältää Pelastuslaitoksen)

TASEEN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Omavaraisuusaste %	41,7	23,5
Suhteellinen velkaantuneisuus %	15,1	21,1
Kertynyt yli-/alijäämä 1 000 €	1 321	1 195

Taulukko 5 Taseen tunnusluvut (sisältää Pelastuslaitoksen)

1.6. Päijät-Hämeen liiton kokonaistulot ja -menot 2024

Tulot	1 000 €	Menot	1 000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	3 564	Toimintakulut	4 275
Korkotuotot	22	Korkokulut	0
Muut rahoitustuotot	5	Muut rahoituskulut	284
Tulorahoituksen korjauserät	0	Tulorahoituksen korjauserät	
- Pysyvien vastaavien hyöd. luovutusvoitot	0	- Pakollisen varauksen purku	-1 094
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	Investointimenot	0
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	0		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Pitkäaikaisten lisäys	0	Antolainasaamisten lisäykset	0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0
Oman pääoman lisäykset	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0
		Oman pääomanvähennykset	0
Kokonaistulot yhteensä	3 590	Kokonaismenot yhteensä	3 465

Taulukko 6 Kokonaistulot ja menot 2024

1.7. Maakuntahallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kuntalain mukaan maakuntahallituksen on toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelyä sekä talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi.

Maakuntahallitus esittää, että liiton vuoden 2024 tilikauden tuloksen ylijäämä 125 633,68 euroa, joka koostuu liiton 74 822,94 euron ylijäämästä ja pelastuslaitoksen 50 810,74 euron ylijäämästä, kirjataan taseen yli-/alijäämätilille. Edellisten tilikausien ylijäämiä on liitolla yhteensä 1 195 292,93 € euroa (liiton osuus 913 636,72 euroa ja pelastuslaitoksen osuus 281 656,21 euroa).

2. Tavoitteiden toteutuminen 2024

2.1. Luottamushenkilöhallinto

2.1.1. Maakuntavaltuusto

Maakuntavaltuuston kokouksia pidettiin toimintavuonna kolme ja niissä käsiteltiin yhteensä 33 asiaa.

Kokouksessa 8.3.2024 maakuntavaltuusto päätti liiton peruspääoman korottamisesta.

Kokouksessa 18.6.2024 maakuntavaltuusto päätti muun muassa seuraavaa:

- hyväksyi vuoden 2023 tilinpäätöksen
- totesi tietoon saatetuksi maakuntastrategian 2050+ ja maakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmat (OAS)

Kokouksessa 3.12.2024 maakuntavaltuusto päätti muun muassa seuraavaa:

- hyväksyi toiminta- ja taloussuunnitelman 2025–2027 ja talousarvion 2025
- hyväksyi Päijät-Hämeen maakuntastrategia 2050+ vision

Toimintavuonna järjestettiin kaksi maakuntavaltuuston poliittisten ryhmien puheenjohtajien neuvottelua, joissa käsiteltiin maakuntavaltuuston kokouksiin tulevia asioita.

2.1.2. Maakuntahallitus

Maakuntahallitus kokoontui toimintavuoden aikana 11 kertaa ja käsitteli yhteensä 175 asiaa.

Maakuntahallitus on valmistellut kaikki maakuntavaltuuston käsittelemät asiat.

Suuri osa maakuntahallituksen päätöksistä ovat EU- ja maakunnan kehittämisrahapäätöksiä sekä aluesuunnittelua- ja kehittämistä sekä edunvalvontaa koskevia lausuntoja.

2.1.3. Tarkastuslautakunta

Lautakunta kokoontui toimintavuoden aikana kuusi kertaa.

Tarkastuslautakunta on laatinut oman toimintasuunnitelmansa, jonka pohjalta se on työskennellyt. Maakuntavaltuustolle antamassaan arviointikertomuksessa lautakunta arvioi, miten maakuntavaltuuston asettamat toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet.

2.2. Varsinainen toiminta

2.2.1. Vastuualueet

Hallinto- ja tukipalvelut	Aluesuunnittelu	Aluekehitys	Edunvalvonta ja kuntayhteistyö
Liiton luottamushenkilö-, yleis-, talous- ja henkilöstöhallinnon tehtävistä vastaaminen.	Maakuntakaavan laatiminen ja ajan tasalla pito. Maakuntakaavan toteuttamisen edistäminen kuntakaavoitukseen osallistumalla (neuvottelut ja lausunnot).	Maakunnan pitkän tähtäimen kehittämissuunnitelmien ja poliittisten linjausten ja tavoitteiden valmistelu (maakuntastrategia).	Edunvalvonnan suunnittelu ja toteuttaminen yhteistyössä maakunnan kuntien, oppilaitosten, elinkeinoelämän ja Etelä-Suomen maakuntien kanssa.
	Liikennejärjestelmäsuunnitelman laatiminen ja ajan tasalla pito. Jatkuva liikennejärjestelmätyö sidosryhmätyöskentelyn ja edunvalvonnan keinoin.	Valtuustokauden strategisten tavoitteiden ja toimenpiteiden valmistelu. Hankevalinnat alueella toimivat ohjauksen välineenä.	Maakunnan kuntien välisen yhteistyön vahvistaminen mm. säännölliset kuntajohtajakokoukset ja Päijät-Hämeen puheenjohtajafoorumien toiminta
	Lahden kaupunkiseudun maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) sopimustyö yhdessä kuntien ja valtion kanssa. <ul style="list-style-type: none"> • MAL-sopimuksen toimenpiteiden seuranta • MAL-neuvotteluihin osallistuminen 	Yleinen maakunnan kehittäminen. Maakunnan älykkään erikoistumisen teematyö. TKI-kehityksen vauhdittaminen. Maakuntien välinen yhteistyö.	Kansainvälinen yhteistyö ja edunvalvonta EU-tasolla.
	Maakuntien välinen yhteistyö.	Euroopan rakennerahasto-ohjelman alueellinen toimeenpano. Kansallisten rahoitusten toimeenpano	Päijät-Hämeen liiton ulkoinen ja sisäinen viestintä.
		Kansainväliset hankkeet ja verkostot maakunnan kehittämisen apuna.	

Taulukko 7 Päijät-Hämeen liiton vastuualueet ja tehtävät

2.2.2. Strategiset linjaukset

Maakuntastrategia on maakunnan toimijoiden yhdessä laatima aluekehittämisen asiakirja, joka ohjaa maakunnan viranomaisten toimintaa. Maakuntastrategiassa tunnistetaan toimintaympäristön muutostekijät ja maakunnan ominaispiirteet. Näin saadaan alueen suuret kysymykset, joihin sen on vastattava menestyäkseen tulevaisuudessa. Päijät-Hämeen suuria kysymyksiä ovat maakunnan vetovoiman kehittyminen sekä asennemuutokseen.

Maakunnan strategian kahdeksi pääteemaksi nousivat vetovoima ja uudistumiskyky

1. Vetovoimainen maakunta vetää asukkaita, yrityksiä ja vierailijoita, jotka lisäävät maakunnan elinvoimaa, vaurautta ja hyvinvointia.
2. Uudistumiskyky tarkoittaa valmiutta ennakoida muutoksia ja reagoida niihin alueen asukkaita hyödyttävällä tavalla.

Päijät-Hämeen maakuntastrategia ja maakuntaohjelma on yhdistetty yhdeksi dokumentiksi (jatkossa mko), jossa ovat mukana maakunnan älykkään erikoistumisen kärjet eli Euroopan unionin edellyttämän RIS3-prosessin mukainen alueellisten vahvuuksien ja kilpailuetujen tarkastelu. Älykäs erikoistuminen nojautuu erityisesti olemassa oleviin tutkimus- ja innovaatiotoiminnan vahvuuksiin ja niiden hyödyntämiseen yritysten kehittämisessä ja työllisyyden parantamisessa.

Maakuntaohjelmassa on viisi toimenpidekokonaisuutta, joiden avulla täsmennetään kahta pääteemaa. Näiden avulla voidaan kirjoittaa hankkeita, jotka yhdistävät ohjelman varsinaisiin rahoitusinstrumenttien ohjelmiin.

- Vetovoimainen uusien tulijoiden maakunta
- Pitovoimainen maakunta
- Uudistumiskykyä vahvistava koulutus ja TKI-toiminta
- Uudistumiskykyä yhteistyöllä yrityksille, kunnille ja asukkaille
- Uudistumiskykyinen hiilineutraali Päijät-Häme 2030

Päijät-Hämeen maakunnan älykkään erikoistumisen kärjet ovat:

- Sportti
- Ruoka ja juoma
- Valmistus

Näitä kolmea kärkeä poikkileikkaa kestävyiden periaate, jossa yhdistyvät maakunnan perinteiset osaamisalueet ympäristöteknologia ja energia- ja resurssikysymykset sisältävä kiertotalous sekä muotoilu.

Strategian linjaukset	Toteutuminen
<p>1. Vetovoimainen maakunta vetää asukkaita, yrityksiä ja vierailijoita, jotka lisäävät maakunnan elinvoimaa, vaurautta ja hyvinvointia.</p>	<p>Vuonna 2024 Päijät-Hämeen maakunta edistyi merkittävästi vetovoimaisuuden lisäämisessä. Maakunta sijoittui kolmanneksi Suomen elinvoimapolitiikan vertailussa, mikä osoittaa onnistunutta elinvoiman vahvistamista.</p> <p>Lisäksi Lahden kaupungin muuttovoitto jatkui vahvana, mikä kertoo alueen houkuttelevuudesta uusille asukkaille. Moni kunta sai sisäistä muuttovoittoa, vaikka väestömäärä väheni, kun kuolleisuus oli syntyvyttä suurempaa.</p> <p>Maakunnassa käynnistettiin maakuntastrategian ja maakuntakaavan laadinta. Tavoitteena on lisätä maakunnan väestömäärää ja elinvoimaa edelleen. Taantuma kuritti alueen toimialoja, mutta vienti yrityksissä oli kuitenkin kohtaisen hyviä näkymiä ja tuloksia.</p>
<p>2. Uudistumiskyky tarkoittaa valmiutta ennakoita muutoksia ja reagoida niihin alueen asukkaita hyödyttävällä tavalla.</p>	<p>Päijät-Hämeessä on edistetty aluehallinnon suuria uudistuksia. Hyvinvointialueen toinen toimintavuosi, kaksi uutta TE-aluetta vuodelle 2025 ja aluehallinnon uudistus leimasivat vuotta 2024. Liiton aluekehitys, aluesuunnittelu ja edunvalvonta, mutta myös hallinto ovat olleet muutoksissa mukana aktiivisena kumppanina.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Vetovoimainen uusien tulijoiden maakunta • Pitovoimainen maakunta • Uudistumiskykyä vahvistava koulutus ja TKI-toiminta • Uudistumiskykyä yhteistyöllä yrityksille, kunnille ja asukkaille • Uudistumiskykyinen hiilineutraali Päijät-Häme 2030 	<p>Maakunnan vetovoima kasvoi, mikä näkyi uusien asukkaiden, yritysten ja vierailijoiden määrän lisääntymisenä. Elinkeinoyhtiö LADECin uusien sijoittumisasiakkaiden määrä jatkoi kasvuaan ennätyksellisen vuoden 2022 jälkeenkin. Liiton hankerahoitus on tukenut LADECin klusteri- ja vetovoimatyötä.</p> <p>Maakunta panosti asukkaidensa hyvinvointiin ja palveluiden kehittämiseen. Monenlaiset digihankkeet tai elinkeinoelämän kehittämishankkeet tähtäsivät pitovoiman kehittämiseen.</p> <p>Koulutuksen ja tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan (TKI) saralla maakunta vahvisti uudistumiskykyään. Päijät-Hämeen älykkään erikoistumisen innovaatioekosysteemi -hankkeessa kehitettiin ja käynnistettiin maakunnan innovaatioekosysteemiä, joka luo lisäarvoa ja kilpailuetua alueen toimijoille, kuten yrityksille ja TKI-toimijoille.</p> <p>Maakunta edisti yhteistyötä eri toimijoiden välillä. Päijät-Hämeen liitto edistää ja kehittää aktiivisesti alueen kuntien välistä yhteistyötä. Yhteistyön tavoitteena on valmistautua ja vastata toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin ja sitä kautta tukea myös koko maakunnan elinvoimaa ja kilpailukykyä. Alueelle laadittiin työllisyyden edistämishjelma.</p> <p>Maakunta otti askeleita kohti hiilineutraaliustavoitettaan. CANEMURE-hankkeessa jatkettiin maakunnan ilmastotiekartan toteutusta ja erityisesti kuntien ilmastotyön tukemista, kuten valtion erillisrahoittamaa kuntien ilmastosuunnitelmien laatimista.</p>

<p>Päijät-Hämeen maakunnan älykkään erikoistumisen kärjet ovat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sportti • Ruoka ja juoma • Valmistus <p>lisäksi läpäisee kestävyysperiaate</p>	<p>Sportin kärkiryhmän yhteistyö laajeni alueella. Yhteistyö näiden toimijoiden välillä vahvisti alueen urheiluosaamista ja -infrastruktuurin kehittämistarpeita. Kansainväliset hankkeet tukevat toimijoiden yhteistyötä ja kasvua.</p> <p>Päijät-Häme valmisteli kasvipohjaisten ruokainnovaatioiden kumppanuutta, joka hyväksyttiin Euroopan komission älykkään erikoistumisen alustalle. Tämä avasi uusia mahdollisuuksia alueen elintarvikealan kehitykselle ja kansainväliselle yhteistyölle jo vuosia jatkuneen erinomaisen viljaklusterityötä laajentaen. FOOD-teeman kansallista rooli vahvistettiin.</p> <p>Alueen valmistuksen yritysten klusteritoiminta on vahvaa ja sitä tukee yhteistyö LUT-yliopiston ja LAB-ammattikorkeakoulun kanssa sekä monipuolisen toisen asteen koulutuskeskus Salpauksen kanssa. Erityisesti Lahti GEM on vahvistanut Lahden sähköisen liikenteen klusteria yritysten, oppilaitosten ja kaupunkien yhteistyöalustana. Kempower sai 10 milj. euron veturiyrittäjärahoituksen Business Finlandilta.</p> <p>Kestävyysperiaate läpäisee kaikki kärjet ja vihreän siirtymän ohjelma tarkentaa kestävyysperiaatin tavoitteita ja toimenpiteitä maakunnassa.</p>
---	--

Taulukko 8 Maakuntastrategian linjausten toteutuminen 2024

2.2.3. Toiminnalliset tavoitteet

Hallinto ja tukipalvelut

Toiminnalliset tavoitteet 2024–2026	Toimenpiteet 2024	Mittarit	Toteutuminen
Tiedonhallintamallin päivittäminen	Päivitetään tiedonhallintamallia vastaamaan nykytilaa.	Tehty.	Päivitetty.
Asianhallinnan kehittäminen, sähköisen arkistoinnin käyttöönotto ja jalkauttaminen.	Jatkuva asianhallinnan kehittäminen, sähköisen arkistoinnin käyttöönotto ja jalkauttaminen.	Tehty.	Asianhallintaa on kehitetty ja sähköisen arkistoinnin jalkauttamista on jatkettu.
Sääntöjen ja ohjeiden päivittäminen.	Päivitetään sääntöjä ja ohjeita tarpeen mukaan.	Tehty.	Matkustusohjeet päivitetty ja tasa-arvosuunnitelma on hyväksytty.
Tietoturva- ja tietosuojan parantaminen.	Jatkuvaa havainnointia, toimenpiteitä ja koulutusta tietoturva- ja suojan parantamiseksi.	Tehty.	Tietosuojaselosteet päivitetty ja koulutuksia tarjottu henkilökunnalle.
Henkilöstön koulutuksen järjestäminen.	Henkilökunnalle järjestetään tarpeen mukaan koulutusta.	Tehty.	Koulutussuunnitelman mukaisesti järjestetty koulutusta.

Taulukko 9 Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen, hallinto ja tukipalvelut

Aluesuunnittelu

Toiminnalliset tavoitteet 2024–2026	Toimenpiteet 2024	Mittarit	Toteutuminen
Kokonais- maakuntakaava	Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 laatiminen	Kaava on kuulutettu vireille, sidosryhmät perustettu, taustaselvityksiä laadittu, järjestetty aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu, OAS laadittu, asetettu nähtäville ja annettu saatuun palautteeseen vastineet. Kaavaluonnosta laaditaan.	Toimenpiteet toteutuneet, lisäksi maakuntakaavan tavoitteista on järjestetty seminaari maakunta- ja kuntavaltuutetuille. Maakuntakaavan tavoitteet on hyväksytty maakuntahallituksessa elokuussa.
Liikenne- järjestelmä- suunnitelma	Toteutetaan voimassa olevan liikennejärjestelmäsuunnitelman ja MAL-sopimuksen toimenpiteitä. Käynnistetään liikennejärjestelmäsuunnitelman päivittäminen.	On toteutettu.	Toimenpiteet toteutuneet
Lahden kaupunkiseudun MAL-seuranta- ja sopimustyö	Ylläpidetään MAL-toimenpiteiden seurannan tarinakarttasivustoa. Osallistutaan valmisteluryhmän kokouksiin ja nostetaan toimenpiteiksi Lahden kaupunkiseutusunnitelmassa tunnistettuja kehityshankkeita valtion kanssa yhdessä rahoitettavaksi.	Kauden 2021–2023 MAL-toimenpiteet ovat ajantasalla ja uuden sopimuskauden toimenpiteet on kirjattu seurantasivustolle. Valtion kanssa rahoitettavia toimenpiteitä on kirjattu sopimukseen.	Ensimmäisen MAL-kauden toimenpiteiden seuranta toteutunut. Uuden sopimuskauden seurannan toteutusta suunnitellaan. On osallistuttu sopimuksen valmisteluryhmän kokouksiin aktiivisesti ja esitetty MAL-toimenpiteiksi Lahden kaupunkiseutusunnitelmassa tunnistettuja kehityshankkeita.
Kuntien alueidenkäytön muu edistäminen	Annetaan lausunnot kuntien kaavoista ja muiden viranomaisen suunnitelmista. Osallistutaan viranomaisneuvotteluihin.	Lausunnot on käsitelty määräajassa	Lausuntoja on annettu kuntien kaavoista ja muista suunnitelmista ja viranomaisneuvotteluihin on osallistuttu.

Taulukko 10 Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen, aluesuunnittelu

Aluekehitys

Toiminnalliset tavoitteet 2024–2026	Toimenpiteet 2024	Mittarit	Toteutuminen
Rakennerahasto-toiminta ja muu aluekehityksen rahoituksen valmistelu ja tuki.	<p>EAKR-päätökset joulukuun hakukierrokselle. Uusi täysi hakukierros helmikuussa 2024.</p> <p>AKKE-rahoituksen loppuerät on sidottu.</p> <p>Muiden rahoituslähteiden viestintään ja ohjaukseen osallistuminen.</p>	<p>Joulukuulta hankepäätökset tehtynä kevään aikana.</p> <p>Helmikuun haun hankepäätökset tehtynä kesään 2024 mennessä.</p> <p>AKKE-rahoitus pääosin sidottu (pl. palautuvat).</p> <p>Muiden rahoituslähteiden viestintään ja ohjaukseen on osallistuttu.</p>	<p>Joulukuun hankepäätökset on tehty.</p> <p>Helmikuun hankepäätökset on tehty.</p> <p>AKKE-rahoitus on pääosin sidottu vuoden 2024 aikana saatuihin hakemuksiin.</p> <p>Olemme aktiivisesti viestineet muista alueen, kansallisen tai EU:n rahoituslähteistä.</p>
<p>Maakunnallisen kehittämistoiminnan koordinointi: MYR, MYRS, ÄES-kärjet, muut temaattiset ryhmät ja hankkeiden ohjaus.</p> <p>Vihreän siirtymän ohjelma.</p>	<p>Vahvistetaan kärkien kehittämistä.</p> <p>Keskeinen kärkityö on vihreän siirtymän ohjelman toimenpiteiden edistäminen.</p> <p>Toteutetaan MYR ja MYRS säädösten mukaan.</p> <p>Temaattiset ryhmien verkostotyötä suunnitelmien mukaan.</p> <p>EU:n ilmastonmuutokseen sopeutumisen missioon ja CCRI-toimintaan osallistutaan.</p> <p>TKI-toiminnan edistäminen ja konkreettisten tavoitteiden asettaminen.</p>	<p>ÄES-verkostotyöryhmät teemoissa ovat kokoontuneet ja toiminta kansainvälisestikin näkyvää.</p> <p>Kestävän kasvun tiekartta on päivitetty.</p> <p>MYR kokouksia on ollut 2–4 ja MYRS 4-8 krt vuodessa.</p> <p>Rahoittajatapaamisia teemoissa on pidetty.</p> <p>Osallistuttu EU missio ja CCRI-toimintaan ja horisonttirahoituksen hankevalmisteluihin.</p> <p>TKI-ryhmä jatkaa luoden keskustelujen kautta avauksia TKI-kasvuun ja</p>	<p>ÄES-ryhmät käynnistivät systemaattisemman kokoustyön. Syyskaudella oli ÄES-päivä. Perustettiin kv-verkosto ruoka ja juomateeman EU-yhteistyöhön.</p> <p>Vihreän siirtymä ohjelma laadittiin ja sen ensimmäinen seurantaraportti.</p> <p>MYR kokouksia oli kaksi.</p> <p>MYRS kokouksia oli kuusi.</p> <p>Rahoittajatapaamisia on pidetty mm. kulttuurin, liikunnan ja matkailun teemoissa yleisen informaation lisäksi.</p> <p>CCRI-verkostossa syntyi yksi Horisonttihanke ja uusia kehiteltiin. Liitolla oli 50 % projektipääällikkö LAB-ammattikorkeakoulusta.</p> <p>TKI-ryhmä vei eteenpäin TKI-kasvun tavoitteita. Erillinen</p>

		innovaatioekosysteemien kehittämiseksi.	TKI-selvitystyö käynnistyi alueen yhteistyössä.
Hanketoiminta ja uusien hankkeiden hakeminen maakuntaan ja liitolle.	Olemissa olevien ja käynnistyvien hankkeiden hyvä hallinto. Strategiaan ja TKI-kasvuun sopivien uusien kv-hankkeiden hakeminen maakunnan toimijaverkostolle ja liitolle jatkuu aktiivisena.	Käynnistetty uusi Interreg Europe -hanke. Valmisteltu vähintään kahta uutta kv-hanketta.	Käynnistettiin neljä uutta Interreg Europe hanketta keväällä 2024: DECO, ACTIVE ID, STEP UP ja Climate GO https://pajat-hame.fi/projektit-2/ Liitto sai päätöksen uudesta Interreg Europe hankkeesta Prospero keväälle 2025. https://www.interregeurope.eu/prospecto

Taulukko 11 Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen, aluekehitys

Edunvalvonta ja kuntayhteistyö

Toiminnalliset tavoitteet 2024–2026	Toimenpiteet 2024	Mittarit	Toteutuminen
Aktiivinen ja ennakoiva edunvalvonta	Edunvalvontasuunnitelmaan kirjattujen konkreettisten tavoitteiden edistäminen. Säännölliset edunvalvontatapaamiset eri kohderyhmien kanssa. Edunvalvontasuunnitelman jatkuva päivittäminen yhdessä sidosryhmien kanssa.	Tehty. Tehty. Tehty.	Tavoitteita on edistetty suunnitelmallisesti. Tapaamisia on pidetty säännöllisesti. Tehty. Lisäksi edunvalvontasuunnitelma on päivitetty kokonaisuudessaan kuntakierroksen jälkeen.
Maakunnan elinvoimaa vahvistava kuntayhteistyö	Kuntayhteistyöllä tuetaan kuntien elinvoimaa ja kilpailukykyä edistäviä toimenpiteitä. Kuntajohtajakokoukset. PJ-foorumit.	Elinvoimaan ja edunvalvontaan liittyvät teemat säännöllisesti esillä kuntajohtajakokouksissa ja PJ-foorumeissa. Toteutettu säännöllisesti. Toteutettu säännöllisesti.	Ko. Teemoja käsitelty säännöllisesti, 30.8. järjestettiin koko päivän kestävä pj-foorumin seminaari elinvoimateemalla. Kj-kokoukset toteutettiin säännöllisesti, kokoontui vuoden aikana 11 kertaa; Pj-foorumit toteutettiin säännöllisesti, kokoontui vuoden aikana 10 kertaa.

<p>Päijät-Häme - Suomen liikkuvien maakunta</p>	<p>Rakenteiden ja edellytysten luominen Liikkuva Päijät-Häme 2030 -ohjelman toteutukselle.</p> <p>Hyvien käytänteiden ja vaikuttavien toimintamallien etsiminen ja jakaminen liikunnan ja liikkumisen edistämiseksi</p>	<p>Tehty.</p> <p>Tehty.</p>	<p>Ohjausryhmän (2x) ja yhteistyöryhmän (6x) toiminta toteutui suunnitellusti. Saatu EAKR, Inter-reg Europe ja Akke rahoitusta toteutukseen. Innovaatiohausta ei saatu maakunnallista rahoitusta.</p> <p>Toteutettu koulutus-, verkostoitumis- ja yhteiskehittämistäpaamia liittyen mm. rahoitushakuihin ja kuntien liikkumishjelmiin.</p>
<p>Suunnitelmallinen ja vaikuttava toiminta kv-verkostoissa</p>	<p>KV-linjausten mukainen vaikuttamistyö Helsinki EU Officen ja muiden kumppanien kanssa.</p> <p>EU-vaalien hyödyntäminen osana kv-edunvalvontaa</p> <p>Helsinki EU Officen palveluiden aikaisempaa vaikuttavampi hyödyntäminen ja EU-rahoitusmahdollisuuksista viestiminen alueen toimijoille.</p> <p>Aktiivinen osallistuminen CPMR-järjestön toimintaan.</p>	<p>Keskeiset päätöksentekijät ja kumppanit ovat tietoisia maakunnan EU-edunvalvontatavoitteista.</p> <p>Tehty.</p> <p>Tehty.</p> <p>Säännöllinen osallistuminen.</p>	<p>Tehty.</p> <p>Tehty. EU-vaikuttamiseen laadittiin oma edunvalvonta-aineisto.</p> <p>Tehty. Mm. Alueiden viikolla järjestettiin onnistunut edunvalvontatilaisuus Helsinki EU Officen tiloissa.</p> <p>On osallistuttu säännöllisesti. Itämerikomission hallituksen kokous pidettiin maakunnassa.</p>
<p>Vaikuttava viestintä ja maakuntaliiton toiminnan näkyväksi tekeminen.</p>	<p>Verkkosivuston kehittäminen ja päivittäminen uutta visuaalista ilmettä vastaavaksi.</p> <p>Eri viestintäkanavien arviointi.</p> <p>Viestinnän vuosikello ja viestintä- sekä</p>	<p>Raikkaampi ja toiminnallisesti parannettu sivusto käytössä.</p> <p>Tehty.</p> <p>Vuosikello ja kalenterit otettu käyttöön.</p>	<p>Verkkosivusto päivitetty uuden ilmeen mukaiseksi.</p> <p>Arviointi aloitettu vuonna 2024, jatkuu 2025.</p> <p>Vuosikello käytössä.</p>

	tapahtumakalenterin käyttöönotto.		
Päijät-Hämeen vaikuttajakoulu	Vaikuttajakoulun tapaamiset toteutetaan hankesuunnitelman mukaisesti keväällä 2024.	Tehty.	Tapaamiset toteutettiin hankesuunnitelman mukaisesti.
	Vaikuttajakoulun 2024–2025 suunnittelu ja markkinointi.	Tehty.	Tehty. Vaikuttajakoulua markkinoitiin sosiaalisessa mediassa sekä koulukierroksilla.
	Vaikuttajakoulun 2024–2025 toiminnan käynnistäminen syksyllä 2024.	Tehty.	Vaikuttajakoulun toiminta käynnistyi suunnitellusti. Vaikuttajakouluun valittiin 25 henkilöä seitsemästä kunnasta.

Taulukko 12 Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen, edunvalvonta ja kuntayhteistyö

2.3. Talousarvion toteutumisvertailu

KÄYTTÖTALOUS

2.3.1. Luottamushenkilöhallinto 2024

(ei sisällä Pelastuslaitosta)

	TA 2024	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	150 00	150 000	0	100,0
Tuet ja avustukset	5 000	5 000	0	100,0
Toimintatuotot yhteensä	155 000	155 000	0	100,0
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-83 000	-84 816	1 816	102,2
Palkat ja palkkiot	-78 600	-79 288	688	100,9
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-3 800	-5 193	1 393	136,7
Muut henkilösivukulut	-600	-336	-264	56,0
Henkilösivukulut	-4 400	-5 529	1 129	125,6
Henkilöstökulut	-83 000	-84 816	1 816	102,2
Palveluiden ostot	-46 100	-41 723	-4 377	90,5
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 000	-2 635	-365	87,8
Muut toimintakulut	-22 900	-12 017	-10 883	52,5
Toimintakulut yhteensä	-155 000	-141 191	-13 809	91,1
TOIMINTAKATE	0	13 809	-13 809	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	0	13 809	-13 809	

Taulukko 13 Talousarvion toteutumisvertailu, Luottamushenkilöhallinto (ei sisällä Pelastuslaitosta)

2.3.2. Varsinainen toiminta 2024

(ei sisällä Pelastuslaitosta)

	TA 2024	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	2 239 592	2 239 592	0	100,0
Tuet ja avustukset	20 000	55 431	-35 431	277,2
Muut toimintatuotot	20 000	14 140	5 860	141,1
Toimintatuotot yhteensä	2 279 592	2 309 163	-29 571	101,3
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-1 300 000	-1 267 923	-32 077	97,5
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-220 000	-219 807	-193	99,9
Muut henkilösivukulut	-36 000	-19 996	-16 004	55,5
Henkilösivukulut	-256 000	-239 802	-16 198	93,7
Henkilöstökulut	-1 556 000	-1 507 725	-48 275	96,9
Palveluiden ostot	-500 000	-494 588	-5 412	98,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-41 000	-44 455	3 455	108,4
Avustukset	0	-1 888		0,0
Muut toimintakulut	-149 000	-144 261	-4 739	96,8
Toimintakulut yhteensä	-2 246 000	-2 192 917	-53 083	97,6
TOIMINTAKATE	33 592	116 246	-82 654	346,1
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	33 592	116 246	-82 654	346,1

Taulukko 14 Talousarvion toteutumisvertailu, Varsinainen toiminta (ei sisällä Pelastuslaitosta)

2.3.3. Kuntayhteistyö ja projektit 2024

(ei sisällä Pelastuslaitosta)

	TA 2024	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	267 112	381 941	-114 829	143,0
Tuet ja avustukset	703 715	634 533	69 182	90,2
Toimintatuotot yhteensä	970 827	1 016 474	-45 647	104,7
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-578 858	645 086	66 228	11,4
Palveluiden ostot	-463 866	-415 138	-48 728	89,5
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 660	-9 653	5 993	263,7
Muut toimintakulut	-30 495	-6 244	-24 251	20,5
Toimintakulut yhteensä	-1 076 879	-1 076 121	-758	99,9
TOIMINTAKATE	-106 052	-59 647	-46 405	56,2
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-106 052	-59 647	-46 405	56,2

Taulukko 15 Talousarvion toteutumisvertailu, Kuntayhteistyö ja projektit (ei sisällä Pelastuslaitosta)

2.3.4. Pelastuslaitos 2024

	Toteutuma
Toimintatuotot	
Tuet ja avustukset	83 232
Toimintatuotot yhteensä	83 832
Toimintakulut	
Henkilöstökulut	
Palkat ja palkkiot	-2 167
Henkilösivukulut	
Eläkekulut	-391
Muut henkilösivukulut	-1 972
Henkilösivukulut	-2 363
Henkilöstökulut	-4 530
Palveluiden ostot	-49 634
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-43
Muut toimintakulut	165
Toimintakulut yhteensä	-54 043
TOIMINTAKATE	29 189
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	29 189

Taulukko 16 Talousarvion toteutumisvertailu, Pelastuslaitos

2.3.5. Tuloslaskelma 2024

(ei sisällä Pelastuslaitosta)

	TA 2024	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot	2 656 704	2 771 532,70	-114 829	104,3
Tuet ja avustukset	728 715	694 964,44	33 751	95,4
Muut toimintatuotot	20 000	14 140,00	5 860	70,7
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 405 419	3 480 637,14	-75 218	102,2
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT				
Palkat ja palkkiot	-1 957 458	-1 887 469,07	-69 989	96,4
HENKILÖSIVUKULUT				
Eläkekulut	-223 800	-320 852,63	97 053	143,4
Muut henkilösivukulut	-36 600	-29 305,70	-7 294	80,1
Henkilösivukulut	-260 400	-350 158,33	89 758	134,50
HENKILÖSTÖKULUT	-2 217 858	-2 237 627,40	19 769	100,9
PALVELUJEN OSTOT	-1 009 966	-951 448,53	-58 517	94,2
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-47 660	-56 742,99	9 083	119,1
AVUSTUKSET	0	-1 887,92	1 888	
MUUT TOIMINTAKULUT	-202 395	-162 522,22	-39 873	80,3
TOIMINTAKULUT YHT	-3 477 879	-3 410 229,06	-67 650	98,1
TOIMINTAKATE	-72 460	70 408,08	-142 868	-97,2
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Korkotuotot	400	0,00	400	0,0
Muut rahoitustuotot	0	4 810,70	-4 811	
Korkokulut	-200	0,00	-200	0,0

Muut rahoituskulut	0	-395,84	396	
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	200	4 414,86	-4 215	2 207,4
VUOSIKATE	-72 260	74 822,94	-147 083	-103,5
POISTOT JA ARVONALENNUKSET				
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0,00	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-72 260	74 822,94	-147 083	-103,5
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-72 260	74 822,94	-147 083	-103,5

Taulukko 17 Tuloslaskelma 2024 (ei sisällä Pelastuslaitosta)

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Toimintatuotot/toimintakulut %	102,1	101,4

Taulukko 18 Tuloslaskelman tunnusluvut (ei sisällä Pelastuslaitosta)

2.3.6. Rahoituslaskelma 2024

(ei sisällä pelastuslaitosta)

	TA 2024	Toteutuma
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-72 260	74 822,94
Toiminnan ja investointien rahavirta	-72 260	74 822,94
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos	0	-198 963,12
Korottomien velkojen muutos	0	-539 941,74
Rahoituksen rahavirta	-72 260	-738 904,86
Rahavirtojen muutos	-72 260	-664 081,92
Rahavarat 31.12.	-	555 422,35
Rahavarat 1.1.	-	1 219 504,27
		-664 081,92

Taulukko 19 Rahoituslaskelma 2024 (ei sisällä Pelastuslaitosta)

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	528	544
Kassan riittävyys pv	59	144

Taulukko 20 Rahoituslaskelman tunnusluvut (ei sisällä Pelastuslaitosta)

2.3.7. Tase 2024

(ei sisällä pelastuslaitosta)

	31.12.2024	31.12.2023
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	0,00
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	0,00	0,00
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	524 058,84	524 058,84
Sijoitukset yhteensä	524 058,84	524 058,84
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	524 058,84	524 058,84
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	1 073 865,04	2 298 255,72
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	1 073 865,04	2 298 255,72
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
SAAMISET		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	41 981,22	118 562,54
Muut saamiset	614 072,74	338 528,30
Siirtosaamiset	1 878,57	0,00
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	657 932,53	457 090,84
Rahat ja pankkisaamiset	555 422,35	1 219 504,27
VAIHTUVAT SAAMISET YHTEENSÄ	1 213 354,88	1 676 595,11
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 811 278,76	4 498 909,67

Taulukko 21 Tase 2024. Vastaavaa (ei sisällä Pelastuslaitosta)

	31.12.2024	31.12.2023
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	213 855,20	213 855,20
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	913 636,72	862 973,09
Tilikauden yli-/alijäämä	74 822,94	50 663,63
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 202 314,86	1 127 491,92
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	1 073 865,04	2 298 255,72
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	1 073 865,04	2 298 255,72
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	77 459,03	102 304,39
Muut velat	49 409,89	46 345,97
Siirtovelat	408 229,94	924 511,67
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	535 098,86	1 073 162,03
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	535 098,86	1 073 162,03
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 811 278,76	4 498 909,67

Taulukko 22 Tase 2024 Vastattavaa (ei sisällä Pelastuslaitosta)

TASEEN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Omavaraisuusaste %	42,8	25,1
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	15,4	34,3
Kertynyt yli-/alijäämä	988	914

Taulukko 23 Taseen tunnusluvut (ei sisällä Pelastuslaitosta)

3. Tilinpäätöslaskelmat

3.1. Tuloslaskelma 2024

(sisältää Pelastuslaitoksen)

	2024	2023
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	2 771 532,70	2 668,64
Tuet ja avustukset	778 196,44	435 776,02
Muut toimintatuotot	14 140,00	42 429,17
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 563 869,14	3 146 453,83
TOIMINTAKULUT		
HENKILÖSTÖKULUT		
Palkat ja palkkiot	-1 889 636,30	-1 809 211,13
HENKILÖSIVUKULUT		
Eläkekulut	-321 240,63	-314 971,29
Muut henkilösivukulut	-31 277,3	-42 922,03
Henkilösivukulut	-352 520,90	-357 893,32
HENKILÖSTÖKULUT	-2 242 157,20	-2 167 104,45
PALVELUJEN OSTOT	-1 001 083,01	-910 821,69
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-56 786,21	-58 388,53
AVUSTUKSET	-1 887,92	-1 135,20
MUUT TOIMINTAKULUT	-162 357,22	-176 712,03
TOIMINTAKULUT YHT	-3 464 271,56	-3 314 161,90
TOIMINTAKATE	99 597,58	-167 708,07

	Toteutuma	Poikkeama
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Korkotuotot	21 602,71	14 810,85
Muut rahoitustuotot	4 829,23	6 386,10
Korkokulut	0,00	0,00
Muut rahoituskulut	-395,84	-137,46
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	26 036,10	21 059,49
VUOSIKATE	125 633,68	-146 648,58
POISTOT JA ARVONALENNUKSET		
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00
TILIKAUDEN TULOS	125 633,68	-146 648,58
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	125 633,68	-146 648,58

Taulukko 24 Tuloslaskelma 2024 (sisältää Pelastuslaitoksen)

3.2. Rahoituslaskelma 2024

(sisältää Pelastuslaitoksen)

	2024	2023
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	-125 633,68	-1 46 648,58
Tulorahoituksen korjaukset	-1 094 241,64	0,00
TOIMINNAN RAHAVIRTA	-968 607,96	-146 648,58
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	0,00	0,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutusvoitot	0,00	0,00
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	0,00	0,00
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-968 607,96	-146 648,58
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
LAINAKANNAN MUUTOKSET		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0,00	0,00
LAINAKANNAN MUUTOKSET	0,00	0,00
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
Toimeksiantojen ja po:n muutokset	0,00	-321,99
Saamisten muutos	-206 393,86	919 768,72
Korottomien velkojen muutos	-124 235,91	-1 497 122,33
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	-330 629,77	-577 675,60
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-330 629,77	-577 675,60
RAHAVARAT 31.12.	1 421 111,22	2 720 348,95
RAHAVARAT 1.1.	2 720 348,95	3 444 673,13
RAHAVAROJEN MUUTOS	-1 299 237,73	-724 324,18

Taulukko 25 Rahoituslaskelma 2024 (sisältää Pelastuslaitoksen)

3.3. Liiton tase

(sisältää Pelastuslaitoksen)

	31.12.2024	31.12.2023
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	0,00
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	0,00	0,00
Koneet ja kalusto	0,00	0,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankkeet	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	0,00	0,00
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	524 058,84	524 058,84
Sijoitukset yhteensä	524 058,84	524 058,84
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	524 058,84	524 058,84
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	1 073 865,04	2 298 255,72
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	1 073 865,04	2 298 255,72

VAIHTUVAT VASTAAVAT		
SAAMISET		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	41 981,22	118 342,54
Muut saamiset	615 528,03	319 778,39
Siirtosaamiset	235,54	13 230,00
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	657 744,79	451 350,93
Rahoitusarvopaperit		
Sijoituksen rahamarkkinainstrumentteihin	0,00	545 000,00
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00	63 000,00
Rahoitusarvopaperit yhteensä	0,00	608 000,00
Rahat ja pankkisaamiset	1 421 111,22	2 112 348,95
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	2 078 856,01	3 171 699,88
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 676 779,89	5 994 014,44

Taulukko 26 Liiton tase Vastaavaa (sisältää Pelastuslaitoksen)

	2024	2023
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	213 855,20	213 855,20
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	1 195 292,93	1 341 941,51
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	125 633,68	-146 648,58
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 534 781,81	1 409 148,13
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	529 223,52	1 623 465,16
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	529 223,52	1 623 465,16
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	1 073 865,04	2 298 255,72
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	1 073 865,04	2 298 255,72
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	77 459,03	102 304,39
Muut velat	49 409,89	46 345,97
Siirtovelat	412 040,60	514 495,07
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	538 909,52	663 145,43
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	538 909,52	663 145,43
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 676 779,89	5 994 014,44

Taulukko 27 Liiton tase Vastattavaa (sisältää Pelastuslaitoksen)

4. Tilinpäätöksen liitetiedot

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Selvitys edellistä tilikautta koskevista tiedoista, jotka eivät ole vertailukelpoisia päättyneen tilikauden kanssa

Peruspääomaan kohdistuvien kirjausten jälkeen liiton peruspääoma oli - 963 763,96 euroa. Maakuntavaltuusto on kokouksessaan 8.3.2024 korottanut peruspääomaa pelastuslaitoksen taseen ylijäämistä 1 177 619,16 euroa. Peruspääoma on korotuksen jälkeen 213 855,20 euroa.

Muutokset ovat tarkemmin eritelty liitetiedoissa kyseisen tase-erän kohdalla.

Päijät-Hämeen pelastuslaitos -liikelaitos on purettu 1.1.2023 toiminnan siirryttyä Päijät-Hämeen hyvinvointialueelle. Pelastuslaitoksen eriytettyä tilinpäätöstä ei täten enää esitetä tilinpäätöksessä.

4.1. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain	2024	2023
Luottamushenkilöhallinto	155 000,00	159 890,00
Varsinainen toiminta	2 309 163,42	2 227 701,86
Kuntayhteistyö ja projektit	1 016 473,72	745 133,30
Pelastustoimi	83 232,00	13 728,67
Yhteensä	3 563 869,14	3 416 453,83

Taulukko 28 Toimintatuotot tehtäväalueittain

Palvelujen ostojen erittely	2024	2023
Muiden palvelujen ostot	1 001 083,01	910 821,69
Yhteensä	1 001 083,01	910 821,69

Taulukko 29 Palvelujen ostojen erittely

4.1.1. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Kuluvan käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty maakuntavaltuuston 2.12.2005 § 41 vahvistamaa poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Arvioidut poistoajat ja poistomenetelmät ovat:

	Poistoaika	Sumu-poistotapa
Muut pitkävaikutteiset menot		
Perustamis- ja järjestelymenot	3 vuotta	tasapoisto
Tutkimus- ja kehittämismenot	3 vuotta	tasapoisto
ATK-ohjelmistot	3 vuotta	tasapoisto
Osakkeet		ei poistoa
Osakehuoneistojen peruskorjaukset	15 vuotta	tasapoisto
Muut	3 vuotta	tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet		
Hallintorakennukset	30 vuotta	tasapoisto
Koneet ja kalusto		
Raskas ajoneuvokalusto	10 vuotta	tasapoisto
Kuljetusvälineet	5 vuotta	tasapoisto
Atk-laitteet	3 vuotta	tasapoisto
Muut laitteet ja kalustot	3 vuotta	tasapoisto

Taulukko 30 Poistosuunnitelma

4.2. Tasetta koskevat liitetiedot

	2024	2023
Pysyvien vastaavien sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet		
Hankintameno 1.1.	524 058,84	524 058,84
Hankintameno 31.12.	524 058,84	524 058,84
Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät		
Lyhytaikaiset		
Siirtosaamiset, muut	235,54	13 230,00
Yhteensä	235,54	13 230,00
Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
Osinkotuotot muista yhteisöistä	4 800,00	6 000,00
Yhteensä	4 801,15	6 000,00

Taulukko 31 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

	2024	2023
TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT		
Oman pääoman erittely		
Peruspääoma 1.1.	213 855,20	213 855,20
Avaussaldon muutos: omaisuuserät	0,00	-3 355 855,56
Avaussaldon muutos: lomapalkkavaraukset	0,00	2 178 236,40
Peruspääoma 1.1.	213 855,20	-963 763,96
Muutokset tilikauden aikana / Siirrot erien välillä	0,00	1 177 619,16
Peruspääoma 31.12.	213 855,20	213 855,20

	2024	2023
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	1 195 292,93	2 519 560,67
Muutokset tilikauden aikana / Siirrot erien välillä	0,00	-1 177 619,16
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	1 195 292,93	1 341 941,51
Tilikauden yli-/alijäämä	125 633,68	-146 648,58
Oma pääoma yhteensä	1 534 781,81	1 409 148,13

Taulukko 32 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Erittely peruspääoman jakautumisesta	%	2024	2023
Asikkala	3,92	8 378,41	8 378,41
Hartola	1,31	2 795,57	2 795,57
Heinola	9,05	19 349,22	19 349,22
Hollola	11,35	24 265,57	24 265,57
Iitti	3,25	6 956,27	6 956,27
Kärkölä	2,12	4 527,64	4 527,64
Lahti	58,08	124 202,17	124 202,17
Orimattila	7,76	16 587,86	16 587,86
Padasjoki	1,40	3 001,84	3 001,84
Sysmä	1,77	3 790,65	3 790,65
Yhteensä	100,00	213 855,20	213 855,20

Taulukko 33 Peruspääoman jakautuminen

Muiden velkojen erittely	2024	2023
Muut velat	49 409,89	46 345,97
Yhteensä	49 409,89	46 345,97

Taulukko 34 Muiden velkojen erittely

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	345 778,52	320 943,56
Muut palkkojen ja henkilöstökulujen jaksotukset	6 785,13	8 792,31
Projektien siirtovelat	49 689,52	178 913,80
Muut siirtovelat	9 787,43	5 845,40
Yhteensä	412 040,60	514 495,07

Taulukko 35 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

4.3. Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

	2024	2023
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	413,25	2 495,75
Muut vuokravastuut	810,00	1 890,00
Vuokravastuut yhteensä	1 223,25	4 385,75
Siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 223,25	3 162,50

Taulukko 36 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

4.4. Henkilöstöä, tilintarkastajien palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Liiton henkilöstömäärä	2024	2023
Vakinainen henkilökunta	19	18
Sijaiset	1	0
Sivutoimiset (puolivakinaiset)	0	0
Määräaikaiset	12	13
Yhteensä	32	31

Taulukko 37 Liiton henkilökunnan lukumäärä

Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2024	2023
Keskusta	921,00	748,50
Kokoomus	3 099,00	2 773,75
Kristillisdemokraatit	58,50	19,00
Perussuomalaiset	846,00	754,00
SDP	968,00	855,00
Vasemmistoliitto	162,50	130,00
Sitoutumattomat	65,00	52,00
Vihreät	494,00	481,00
Yhteensä	6 614,00	5 813,25

Taulukko 38 Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt maksut

Tilintarkastajan palkkiot	2024	2023
BDO Auditor-yhtiöt		
Lakisääteinen tilintarkastus	5 570,00	6 314,00
Pelastuslaitoksen tilintarkastus	0,00	5 170,00
Hankkeiden tilintarkastus	1 500,00	0
Yhteensä	7 070,00	11 484,00

Taulukko 39 Tilintarkastajan palkkiot

4.4.1. Kuntayhtymän ja intressitahojen väliset olennaiset liiketoimet

Maakuntavaltuusto teki 2.12.2022 kokouksessaan Pelastuslaitos-kuntayhtymäliikelaitoksen purkamispäätöksen. Jäsenkunnat tekevät saman päätöksen omissa organisaatioissaan. Päätöksessä todetaan hyvinvointialueelle siirtyvät tase-erät, sopimukset ja vastuut. Lisäksi päätöksessä todetaan liitolle jäävät tase-erät ja velvollisuus tehdä loppuselvitys liikelaitoksen nettovarallisuudesta.

Loppuselvityksen tekeminen on vielä kesken. Loppuselvitys tehdään heti kun Asikkalan puolivakinaisen palokunnan varallaolokorvauskiista on ratkaistu.

Maakuntajohtajan kanssa on 23.8.2021 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa ei ole sovittu erokorvauksesta.

4.4.2. Jäsenkuntien maksuosuudet

Kunta	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Asikkala	80 744	80 198	83 444	85 675	88 216	90 855
Hartola	28 366	28 023	28 467	28 587	29 062	29 644
Heinola	187 719	185 987	193 420	197 859	202 473	207 474
Hollola	230 803	231 239	241 680	248 132	254 511	261 152
liitti	-	-	-	71 133	72 519	74 184
Kärkölä	44 044	43 833	45 577	46 298	47 353	48 012
Lahti	1 158 836	1 162 644	1 228 274	1 270 052	1 313 374	1 357 528
Orimattila	157 927	157 722	164 769	169 622	173 848	178 791
Padasjoki	29 812	29 432	30 341	30 696	31 317	31 816
Sysmä	38 349	37 522	38 430	38 762	39 746	40 536
Yhteensä	1 956 600	1 956 600	2 054 000	2 186 815	2 252 419	2 319 992

Taulukko 40 Jäsenkuntien maksuosuudet 2018–2023

Jäsenkuntien vuoden 2024 maksuosuudet

	Asukasluku 31.12.2022		Maksuosuus liiton menoihin Käyttömenot				Yliopisto- kampus	Liikkui- n maakun- ta	PHL + Yliopistok. ja Liikkuvien maakunta
	Asukkaat	%	TA 2023	TA 2024	Muutos 2023–2024				
					€	%			
Asikkala	8 014	3,92	90 855	93 631	2 776	3,06	3 918	3 409	100 958
Hartola	2 574	1,26	29 644	30 073	429	1,45	1 259	1 095	32 427
Heinola	18 131	8,86	207 474	211 833	4 359	2,10	8 865	7 712	228 410
Hollola	22 943	11,22	261 152	268 053	6 901	2,64	11 218	9 759	289 030
Iitti	6 504	3,18	74 184	75 989	1 805	2,43	3 180	2 767	81 936
Kärkölä	4 198	2,05	48 012	49 047	1 035	2,16	2 053	1 786	52 885
Lahti	120 175	58,76	1 357 528	1 404 058	46 530	3,43	58 757	51 119	1 513 934
Orimattila	15 735	7,69	178 791	183 839	5 048	2,82	7 693	6 693	198 226
Padasjoki	2 750	1,34	31 816	32 129	313	0,99	1 345	1 170	34 644
Sysmä	3 504	1,71	40 536	40 939	403	0,99	1 713	1 490	44 143
Yhteensä	204 528	100,0	2 319 992	2 389 592	69 600	3,00	100 000	87 000	2 576 592

Taulukko 41 Jäsenkuntien maksuosuudet 2024

4.4.3. Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista 2024

Luettelo kirjanpidosta ja aineistoista 2024

Kirjanpidon osa	Tositelaji	Numero-sarja alk.		Kirjanpitojärjestelmien keskinäiset yhteydet	Miten ja missä säilytetään
Tilinpäätös			Tasekirja Tase-erittelyjen saldoseselvitykset Liitetietotositteet Tilikartta	Kunnan tasekirjassa on esitetty kirjanpitolain edellyttämä tilinpäätös, toimintakertomus sekä luettelo kirjanpidoista ja aineistosta	Kuntayhtymässä paperilla
Pääkirjanpito		1	Pää- ja Päiväkirjat	Pääkirjanpitoon kootaan yhteenveto esijärjestelmien tapahtumista	Tapahtumat säilytetään sähköisessä arkistossa
Pääkirjatiliotite	MUISRD	15000	Muistiotositteet Raindance		Kuntamalli Raindance -kirjanpitojärjestelmässä
Liittymät					Palkkakirjanpito ja siihen liittyvät erittelyt ja laskelmat säilytetään sähköisenä Populus-palkanlaskenta-järjestelmässä
	PALKAT	100001	Populus palkkaliittymä, palkkatositteet, matkalaskut	Tapahtumat siirretään liittymän kautta pääkirjanpitoon yhdistelmänä	
Myyntireskontra					
	YMR10	10000001	Projektit	Tositteet siirtyvät ProE-laskutuksesta myyntireskontraan	Tapahtumat säilytetään sähköisenä ProE-laskutuksessa
	YMR20	20000001	Kuntaosuudet		
	YMR30	30000001	Sekalaiset	Myyntireskontran tapahtumat ovat osa Kuntamalli Raindance -järjestelmää, joka on integroitu suoraan pääkirjanpitoon	
	YMRHYV	5310001	MR hyvitys-lasku kuittaus		
	YMRMAN	5110001	MR Manuaalisuoritukset		
	YMRVII	5210001	MR Viitesuoritukset		
	MRP10	10000001	Projektit	Myyntireskontra ja -laskutus siirtyivät uuteen Raindance Myyntireskontraportaaliin	Kuntamalli Raindance -kirjanpitojärjestelmässä
	MRP20	20000001	Kuntaosuudet		
	MRP30	30000001	Sekalaiset		
	MRPHYV	5310001	hyvitys-lasku kuittaus		
	MRPK	5410001	Luottotappio		
	MRPMAN	5110001	MRP Manuaalisuoritukset		
	MRPVII	5210001	MRP Viitesuoritukset		
Ostoreskontra					
	OSTORD	8000001	Ostolaskut	Ostoreskontran tapahtumat ovat osa Kuntamalli Raindance -järjestelmää, joka on integroitu suoraan pääkirjanpitoon	Kuntamalli Raindance -kirjanpitojärjestelmässä
	OMAKSU	8990001	Ostoreskontra maksut		
Tiliotteet					
	PANKKI	101001	Pankkien tiliotteet	Nomentia Banking-maksuliikenneohjelmasta liittymien kautta Kuntamalli Raindance -kirjanpitojärjestelmään	Tapahtumat säilytetään sähköisenä Baswaren InvoiceReady-arkistossa
Avaava tase	ALKUSA	1001	Alkusaldot	Siirretään ALKUSA -raportilla	Kuntamalli Raindance -kirjanpitojärjestelmässä
Talousarvio					
	BUD	2001	Talousarvio	Budjetti laaditaan Excelissä ja tallennetaan erikseen Kuntamalli Raindance -järjestelmään	Kuntamalli Raindance -kirjanpitojärjestelmässä
Lisätalousarvio					
	BUDL	3001	Lisätalousarvio	Viedään manuaalisesti	Kuntamalli Raindance -kirjanpitojärjestelmässä

Taulukko 42 Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista 2024

5. Allekirjoitukset

Maakuntahallituksen ja maakuntajohtajan allekirjoitukset:

Lahti 17. päivänä maaliskuuta 2025

Tilintarkastajan merkintä:

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen.

Lahdessa / 2025

BDO Audiator Oy
Ulla-Maija Tuomela

JHT, KHT

6. Muut liitteet

6.1. Maakuntavaltuuston kokoonpano

Maakuntavaltuusto 2021–2025

Puheenjohtaja **Ilkka Viljanen**, KOK, Asikkala

I varapuheenjohtaja **Kari Hyytiä**, SDP, Hollola

II varapuheenjohtaja **Tuomas Sorsa**, PS, Lahti

Jäsen	Puolue	Varajäsen	Puolue
Asikkala			
Arto Mielonen	PS	Toni Seppälä	PS
Ilkka Viljanen pj.	KOK	Jari Laaksonen	KOK
Hartola			
Mikko Ruoppi	KOK	Jarkko Fågel	KOK
Heinola			
Kai Pynnönen	PS	Harri Salonen	PS
Kaija Järvinen	H-sit	Tuomo Vesikko	H-sit
Ilkka Jaakkola	KOK	Tapio Väli-Torala	KOK
Sami Salminen	SDP	Jari Vastamäki	SDP
Hollola			
Kristiina Vanhala-Selin	VIHR	Jenna Parviainen	VIHR
Kristian Saarnio	KESK	Hannu Heikkilä	KESK
Tapani Ihalainen	KD	Pasi Pälsi	KD
Petri Palo	PS	Ville Mikkola	PS
Kari Hyytiä I vpj.	SDP	Heidi Hakanen	SDP
Iitti			
Atte Savelainen	KESK	Ari Ollikainen	KESK

Eira Leino	SDP	Jaana Aro	SDP
Kärkölä			
Mari Raininko	KOK	Santeri Nousjoki	KOK
Lahti			
Tuomas Sorsa II vpj.	PS	Hannu Kaasinen	PS
Mira Nieminen	PS	Maarit Tuomi	PS
Ville Hälinen	Pro Lahti	Kalle Aaltonen	Pro Lahti
Jouni Kaikkonen	VIHR	Minerva Kastehelmi	VIHR
Anna Kaisa Kupiainen	VAS	Elisa Lientola	VAS
Anneli Viinikka	SDP	Minna Lampinen	SDP
Sinikka Ruuska	SDP	Maria Mäkynen	SDP
Ulla Vaara	SDP	Marju Markkanen	SDP
Erkki Nieminen	SDP	Tapani Ripatti	SDP
Pasi Karjalainen	SDP	Siru Heromaa-Karjalainen	SDP
Miina Harmaala	KOK	Milla Bruneau	KOK
Merja Vahter	KOK	Ida Rantanen	KOK
Juha Rostedt	KOK	Reijo Oksanen	KOK
Marko Lindqvist	KOK	Francis McCarron	KOK
Sonja Falk	KD	Pertti Arvaja	KD
Orimattila			
Sari Sikkilä	PS	Arja Simola	PS
Ari Anttila	KESK	Marko Suuronen	KESK
Ida Jokinen	KOK	Mirva Illi-Lampio	KOK
Tuula Koivunen	SDP	Kirsti Laatunen	SDP
Padasjoki			
Sauli Kivinen	PS	Ilpo Siljander	PS

Sysmä			
Eevakaisa Lehtosalo-Lönnberg	KESK	Eija Virolainen-Nurminen	KESK

Taulukko 43 Maakuntavaltuuston jäsenet 2021–2025 (31.12.2024)

6.2. Maakuntahallituksen kokoonpano

Maakuntahallitus 2021–2025

puheenjohtaja **Pekka Komu**, SDP, Lahti

I varapuheenjohtaja **Hannu Rahkonen**, KOK, Lahti

II varapuheenjohtaja, **Päivi Granlund**, PS, Lahti

Jäsen	Puolue	Varajäsen	Puolue
Asikkala			
Hilkka Kemppe	KESK	Riitta Lonka	KESK
Hartola			
Tiina Edelman	VIHR	Riina Puusaari (Lahti)	VIHR
Heinola			
Kirsi Lehtimäki	SDP	Anne Tuomaila-Lähteenmäki	SDP
Hollola			
Helena Maattola	KOK	Minna Lintukangas (Iitti)	KOK
Iitti			
Antti Kankkunen	SDP	Hannu Mäkinen (Asikkala)	SDP
Kärkölä			
Ari Wahlberg	PS	Veli-Pekka Lehtosaari (Hartola)	PS
Lahti			
Pekka Komu pj.	SDP	Erkki Nieminen	SDP
Hannu Rahkonen 1. vpj.	KOK	Reijo Oksanen	KOK
Päivi Granlund 2. vpj.	PS	Mirja Kalliosaari (Sysmä)	PS

Orimattila			
Johanna Ekman	PS	Jade Gustafsson (Heinola)	PS
Padasjoki			
Pirkka Ahola	KESK	Hannu Heikkilä (Hollola)	KESK
Sysmä			
Mika Järvinen	KOK	Antti Räsänen (Padasjoki)	KOK

Taulukko 44 Maakuntahallituksen jäsenet 2021–2025 (31.12.2024)

6.3. Liiton henkilökunta vuonna 2024

6.3.1. Vakituinen henkilökunta 31.12.2024

Henkilökunta	
Maakuntajohtaja	Niina Pautola-Mol
Aluesuunnittelu	
Aluesuunnittelujohtaja	Niina Ahlfors
Erityisasiantuntija (työvapaalla)	Petra Isotalo
Suunnittelija	Pekka Hynönen
Ma. suunnittelija	Jenni Nousiainen
Erityisasiantuntija	Niklas Pappinen
Erityisasiantuntija	Mari Lång-Kauppi
Suunnittelupäällikkö	Kaisa Torri
Aluekehitys	
Kehittämisjohtaja	Juha Hertsi
Erityisasiantuntija	Elina Aakko
Ma. projektikoordinaattori	Sanna Tuominen
Aluekehityspäällikkö	Riika Kivelä
Erityisasiantuntija	Petri Veijalainen
Ma. suunnittelija	Milla Ojala
Edunvalvonta ja kuntayhteistyö	
Ma. edunvalvontajohtaja	Antti Kalliomaa
Ma. hyvinvointipäällikkö	Saila Juntunen
Visuaalinen suunnittelija	Maaret Monola
Kuntayhteistyöpäällikkö	Tarja Parviainen
Viestintäkoordinaattori	Maija Väkeväinen

Hallinto- ja tukipalvelut	
Hallintojohtaja	Jari Paakkunainen
Johdon sihteeri	Hannele Järvelä
Toimistos sihteeri	Sanna Jokinen
Ict-suunnittelija	Sari Mertsalmi
Talous- ja henkilöstösihteeri	Jaana Rissanen

Taulukko 45 Päijät-Hämeen liiton henkilökunta

6.3.2. Määräaikainen henkilökunta, hankkeet

Projektin nimi	Tehtävänimike	Henkilön nimi
Päijät-Hämeen kulttuuriverkko -hanke, Lahden kulttuurihyvinvointisuunnitelma	Projektipäällikkö	Joonas Pokkinen
LOTTI-hanke	Projektipäällikkö	Markku Lehikoinen
CEI Boost ja Change(K)now -hankkeet	Projektipäällikkö	Johanna Snell
ACTIVE ID ja STEP UP -projektit	Projektipäällikkö	Harri Kuusela
GlimateGo, Canemure ja Kuntien ilmastosuunnitelmat -hankkeet	Projektipäällikkö	Maarit Virtanen
Kuntien ilmastosuunnitelmat -hanke	Projektikoordinaattori	Terhi Ahava
Päijät-Hämeen vaikuttajakoulu	Suunnittelija, vaikuttajakoulun koordinaattori	Jayla Tammiharju
CCRI-hanke	Projektipäällikkö	Katerina Medkova

Taulukko 46 Päijät-Hämeen liiton henkilökunta hankkeissa 31.12.2024

Päijät-Hämeen liitto

The Regional Council of Päijät-Häme